

بررسی و مطالعه طومار موجود در موزه هنرجهان؛ قدمت و درونمایه آرایشی با تشریح و تحلیل ویژگی‌های ساختاری

پرنیان شکاری^۱

کارشناس ارشد مدیریت موزه دانشگاه هنر اصفهان

چکیده

هنر تصویری هر کشور روایت گر فرهنگ و تمدن دوره‌های مختلف سیاسی، اجتماعی و هنری آن سرزمین است. یکی از هنرهای دستی مصور ژاپن که از دوره‌های گذشته بر جای مانده، طومارهای دستی مصور یا به اصطلاح سنتی «اماکیمونو»^۱ از دوره نارا (۷۱۰-۷۹۴ م) است. قدیمی‌ترین شاهکار این هنر به «عصر طلایی» در سده‌های دوازده و سیزده میلادی مربوط می‌شود. اماکیمونوهای باقی‌مانده در موزه‌ها حاوی تصاویر زندگی روزمره و مناظر ژاپنی هستند. ساختار اماکیمونوها از چندین طومار به هم پیوسته تشکیل شده است که در آن‌ها داستان یا روایتی از ساخت معابد، نبرد تاریخی یا روایتی عاشقانه یا تلفیق تصویر یا بدون متن به اجرا درآمده است. یکی از این طومارهای تصویری بدون متن، معروف به «مکان‌های معروف ادو دوازده ماه»^۲ در موزه هنر جهان، وابسته به مؤسسه فرهنگی موزه‌های بنیاد ایران نگهداری می‌شود. با توجه به اهمیت آن، خوانش و بررسی این طومار، برای به‌دست آوردن سال تقریبی خلق اثر، تبیین و بازیافت مکان‌های تصویر شده در هر پلان مورد مذاقه قرار گرفت. پژوهش حاضر برای پاسخ‌گویی به این پرسش که «چگونه می‌توان با توجه به محتوای طومار موجود در موزه هنر جهان به قدمت، شناخت درون‌مایه و تکنیک‌های مورد استفاده در آن دست یافت؟»، تاریخچه مختصری از شکل‌گیری این نوع آثار هنری ارائه داده است. نتایج این پژوهش نشان داده که این طومار مربوط به اوایل دوران ادو است که در ترکیبی از پنج ماه سال به تصویر در آمده است اما با توجه به عنوان آن، این طومار جزوی از یک مجموعه دو جلدی بوده که بقیه ماه‌های سال با تصویر بناهای معروف دوره ادو تصویر شده‌اند. بناهای موجود در هر پلان، از معابد و زیارتگاه‌های معروف زمان ادو هستند. این بناها شامل معبد کاممیدو در ماه اول، زیارتگاه اوچی ایناری در ماه دوم، معبد توویزن کانئجی در ماه سوم، معبد زوجوجی در ماه چهارم و معبد ریوسنجی در ماه پنجم است که هر کدام با نام‌های اختصاری معروف آن دوره در طومار مشخص شده‌اند.

واژگان کلیدی: طومار دستی (اماکیمونو)^۳، ادو^۴، معابد بودایی^۵، زیارتگاه شینتو^۶.

1. Emakimono

2. Famous Places in Edo 12 Months/ Heaven 江都名所十二月画 天

3. Handscrolls (Emakimono)

4. Edo

5. Buddhist temples

6. Shinto Shrine

مقدمه

طومارهای دستی مصور یا به اصطلاح سنتی «اماکیمونو» فقط به طومارهای روایی نقاشی شده ژاپنی گفته می‌شود. این هنر سیستم روایتی افقی مصوری است که به دوره نارا (۷۱۰-۷۹۴ میلادی) در ژاپن باز می‌گردد. نخستین اماکیمونوهای سده هشتمی، کبی‌هایی از آثار چینی بودند، اما از سده دهم در دربار امپراتوری هیان^۱ اماکیمونوهای با ذوق ژاپنی ظاهر شد؛ به‌ویژه در میان بانوان اشراف‌زاده که زندگی‌های ظریف و در پشت پرده‌ای داشتند و وقت خود را وقف هنر، شعر، نقاشی، خوشنویسی و ادبیات کرده بودند.

قدیمی‌ترین شاهکار این هنر از «عصر طلایی» سده ۱۲ و ۱۳ میلادی است. نقاشی‌های اماکیمونو بیشتر به سبک یاماتو^۲ تعلق دارند که با موضوعاتی از زندگی روزمره و مناظر ژاپنی با تأکید بر رنگ‌های غنی و ظاهر تزئینی تصویر شده‌اند. ساختار اماکیمونوها از چندین طومار به هم پیوسته تشکیل شده است که داستان یا روایتی را بازگو می‌کنند. این روایت می‌تواند شامل روایت ساخت معابد، نردی تاریخی، واقعه‌ای افسانه‌ای، روایتی عاشقانه و موضوعاتی از این قبیل باشد که از تلفیق متن و تصویر یا تصویر بدون متن به اجرا درآمده است. امروزه، اماکیمونو، یک نظر اجمالی تاریخی و هنری از زندگی و آداب و رسوم همه طبقات اجتماعی و سنین مختلف مردم ژاپن، ارائه می‌دهد.

اکنون، تعداد کمی از این طومارها دست نخورده باقی مانده‌اند و تعدادی از آن‌ها به عنوان گنجینه ملی ژاپن محافظت می‌شوند. در موزه هنر ایران از موزه‌های وابسته به مؤسسه فرهنگی موزه‌های بنیاد، نمونه‌ای شاخص از این آثار وجود دارد که تاکنون پژوهش مبسوطی در مورد آن صورت نگرفته است؛ از این روی ماهیت درون‌مایه‌های آرایشی آن چندان روشن و شناخته شده نیست. به همین دلیل در پژوهش پیش رو این طومار با هدف شناخت تقریبی زمان خلق اثر و محتوای آن بررسی خواهد شد. نگارنده با طرح این پرسش که «چگونه می‌توان با توجه به محتوای طومار موجود در موزه هنر جهان به قدمت و شناخت درون‌مایه و تکنیک‌های مورد استفاده در آن دست یافت؟»، کوشیده است با مطالعه‌ای تطبیقی به بررسی اسناد و مدارک در دسترس از سایت معابد و سنجش آن‌ها با درون‌مایه هر پلان از طومار و خوانش کتیبه‌های معرف هر یک، تجزیه و تحلیلی از شناسایی مکان‌ها و تاریخچه مختصری از نحوه و علل ساخت آن‌ها تدوین و ارائه نماید.

1. Heian (794-1185)

2. yamato-e style

پیشینه پژوهش

سایتوماتوری^۱ در پژوهشی با عنوان «اماکی تسوکوموگامی و فضاهای شهری»^۲ به بررسی ساختاری و موضوعی اماکی تسوکوموگامی^۳ (طومار مصور ظروف متحرک، قرن شانزدهم) می‌پردازد. با بررسی این طومار، ماتوری، «تسوکوموگامی» را داستان کوتاهی دانسته که قهرمانان آن ظروف مستعملی هستند که به هیولا تبدیل شده‌اند. این داستان‌ها، با نام اوتوگی‌زوشی^۴ یا داستان‌های موروماچی شناخته می‌شوند. وی در این پژوهش توانست طومارهای مشابه را شناسایی کند. قدیمی‌ترین نسخه خطی موجود از آن قبلاً در معبد توجی^۵ کیوتو نگهداری می‌شد و در حال حاضر در معبد چونگ فوکوجی^۶، گیفو نگهداری می‌شود (Maori, 2021). گامزه سایگی^۷ و ماری یاسوگاتا^۸ در مقاله‌ای با عنوان «تجربه دیجیتال شهری یک شهر گمشده با استفاده از روش‌های ترکیبی برای به تصویر کشیدن زندگی خیابانی تاریخی ادو/توکیو»^۹ با بررسی ساختاری و تحلیل طومار معروف کیدای شوران^{۱۰} به بازسازی زندگی خیابانی در ادو (توکیو کنونی)، بزرگترین شهر گمشده دنیای پیشامدرن به صورت دیجیتال پرداختند. آن‌ها یک بازسازی فرضی سه بعدی را بر اساس شواهد تاریخی چند لایه ایجاد کردند تا شخصیت گمشده خیابان‌های ادو و ریتم‌های زندگی روزمره و تأثیر فرهنگ مادی را بازسازی کنند (Saygi and Yasunaga, 2021). بینگ هالدورسدوتر^{۱۱} در پایان‌نامه‌ای با عنوان «بازتاب جامعه ژاپن از طریق طومارهای دستی مصور»^{۱۲} به بررسی دیدگاه‌های اجتماعی ژاپنی از اواخر دوره هیان (۷۹۴-۱۱۸۵ م) تا دوره کاماکورا^{۱۳} (۱۱۸۵-۱۳۳۳ م) از طریق محبوب‌ترین طومارهای مصور در طول هر دوره زمانی پرداخت. او با بررسی طومارهای معروف، دست‌نوشته‌های «داستان گنجی»^{۱۴} با توجه به دیدگاه‌های اجتماعی دوره هیان (۷۹۴-۱۱۸۵ م)، دست‌نوشته‌های «شیگیسان انگی»^{۱۵}، «چوجو جین بوتسو گیگا»^{۱۶}، «یان دایناگون»^{۱۷} و «داستان هیجی»^{۱۸} برای زیبایی‌شناسی دوره کاماکورا (۱۱۸۵-۱۳۳۳ م)، توانست تغییر فرهنگی در ژاپن را از دوره هیان به کاماکورا با مسیر تغییر از سبک زندگی اشرافی

1. Saltō Maori

2. Tsukumogami emaki and Urban Spaces

3. Tsukumogami Emaki 付興神繪卷

4. Otogi-zōshi 御伽草子

5. Toji Temple 東寺

6. Chongfukuj Temple 崇福寺

7. Gamze Saygi

8. Marie Yasunaga

9. The Digital Urban Experience of a Lost City Using Mixed Methods to Depict the Historical Street Life of Edo/Tokyo

10. The Kidal Shōran

11. Bárá Ying Halldórsdóttir

12. Reflections of the Japanese society through Illustrated Handscrolls

13. Kamakura period 鎌倉時代 (1185-1333)

دوره هیان به سبک زندگی حلقه مردم عادی و در نهایت به اخلاق جنگجومداری دوره کاماکورا (۱۱۸۵-۱۳۳۳م) شناسایی کند (Ying Halldórsdóttir, 2019). نوریکو ساتو^۱ در پژوهش «انواع ساختمان و توسعه روایت در اماکی»^۲ به مقایسه دو طومار ایشی یاما دیرا انگی^۳ و کاسوگا گونگن گنکی^۴ با توجه به ساختار اماکی و تاریخچه آن و بررسی دو نوع اماکی‌های روایی و مذهبی پرداخته است (Sato, 2018). ساتو در پژوهشی دیگر با عنوان «ارتباط با ترکیب کاسوگا گونگن گنکی»^۵ معماری طومار کاسوگا گونگن گنکی را تحلیل کرده است. وی در این پژوهش برای به دست آوردن ویژگی‌های ساختمان‌های ترسیم شده، روی خطوطی که عمق آن‌ها و ترکیب نقشه‌ها را نشان می‌دهد، تمرکز کرد و این مطالعه نشان داد که تکنیک طراحی مبتنی به نام «سوکي اوتوشی»^۶ (واکاوی عمیق یک تصویر)^۷، سبکی از نقاشی ژاپنی، مدلی را برای تصویر کلیشه‌ای ساختمان ایجاد کرده است (Sato, 2017). همچنین کتابی با عنوان «طومار کیدای شوران زندگی خیابانی توکیو در دوره ادو»^۸ نوشته اوزاوا هیرومو^۹ و کوبایاشی تاداشی^{۱۰} به بیان کامل ویژگی‌ها و محتوای طومار معروف کیدای شوران می‌پردازد. این دو پژوهشگر در کتاب مذکور تمام جزئیات را با تفسیر کارشناسانه و تحلیل آگاهانه از زمان ایجاد طومار بررسی کرده‌اند (Hiromu and Tadashi, 2006).

هایاشی^{۱۱}، در مقاله‌ای با عنوان «در ترکیبات طومارهای اماکیمونو»^{۱۲} چشم‌اندازها و الگوهای بصری در طومارهای ژاپنی قرن دوازدهم میلادی به دلیل ارتباط آن‌ها با مشکل راست‌چپ ادراک بصری را از دیدگاه دو نظریه پرداز مورد تحلیل قرار داده است.

1. Noriko Sato

2. Building Types and Narrative Development in Emaki—Comparing the Compositions of Kasuga gongen genki and Ishiyama-dera Engi Emaki

3. Ishiyama-dera Engi

4. Kasuga gongen genki

5. Concerning the composition of Kasuga Gongen Genki

6. Suki-utushi: چنین که برداری یا تکنیک فاکس انجام می‌شد که به آن روش سوکی اوتوشی یا ایچ اوتوشی می‌گویند. این روش امکان ترسیم صحنه را بر روی یک طومار جدید، درست مانند الگوی تنظیم‌شده در زیر مواد پایه مانند ابریشم می‌دهد. به عبارت دیگر، اگر نقاش از چنین تکنیکی استفاده کند هنگام بیان همان ساختمان‌ها در ترکیب بندی یکسان پس از انتقال موقعیت مورد استفاده در نقش نقطه کلیدی ساختمان‌ها، ترسیم و تئیر جزئیات باقی مانده برای هر صحنه آسان می‌شود.

7. Transcribing a picture underneath

8. The Kidai Shōran Scroll Tokyo Street Life in the Edo Period 『開代勝覧』の日本橋: 活気にあふれた江戸の町 ("Kidai shōran" no Nihonbashi: kakkī ni afureta Edo no machi)

9. Ozawa Hiromu

10. Kobayashi Tadashi

11. M. Hayashi

12. On the compositions of Emakimono scrolls

یکی نظریه ادراک بصری ولفین^۱ که مشکل راست به چپ را بر حسب یک مسیر اکتشافی مورب توضیح می‌دهد و دیگری نظریه گافرون^۲ که به دید منحنی در هنر غرب می‌پردازد و در هنر شرق به ندرت دیده می‌شود. او با تحلیل این دو نظریه نشان داده است که در هنر آسیای شرقی به طور قابل توجهی از مسیر نگاه راست به چپ استفاده می‌شود (Hayashi, 1977).

۱- مروری بر تاریخ مذهبی ژاپن

تقسیم‌بندی دوره‌های تاریخی ژاپن در مقیاس بزرگ‌تر در اصل بر مبنای طرح سه قسمتی و یک دوره چهارم که دیگر بر اساس تقسیم‌بندی مارکسیستی اروپایی نبود، شامل دوره باستان (کدای^۳، سده‌های میانی (چوسبی^۴)، دوره آغازین عصر مدرن (کین سبی^۵) و عصر مدرن (کیندای^۶) صورت گرفته است. دوره آغازین عصر مدرن خاص تاریخ ژاپن است و قابل انطباق بر مباحث کلی تاریخ جهان نیست. سده‌های میانی در تاریخ ژاپن، دربرگیرنده دوره‌های کاماکورا و موروماچی^۷ است و دوره‌های آزوچی مومویاما^۸ و ادو زیرمجموعه کین سبی (دوره آغازین عصر مدرن) به شمار می‌روند. از سوی دیگر دوره‌های سده‌های میانی و دوره آغازین عصر مدرن با نام عصر فئودالی یا در اصطلاح ژاپنی بوکه جیدای^۹ (عصر جنگاوران) شناخته می‌شود (گل محمدی و حاجی‌اوشی، ۱۳۹۰).

از آنجا که نگارنده در این پژوهش در پی آن است که ویژگی‌های ساختاری و موضوعی یک طومار دستی را تجزیه و تحلیل کند، ضرورت دارد که در ابتدا شرح مختصری از دو آیین شینتو و بودایی در تاریخ ژاپن و دوران تاریخ‌ساز ادو به دست دهد. پس از آن می‌توان درون‌مایه آرایشی اثر را که عمدتاً و غالباً چشم‌اندازی از ساختمان‌های احتمالاً مذهبی است، به سادگی توصیف و تشریح کرد. این طومار شامل تصاویر تعدادی از مکان‌های مذهبی معروف دوران ادو یعنی دو زیارتگاه از آیین شینتو و سه معبد از آیین بودایی است.

1. H. Wolfllin

2. M. Gaffron

3. Kodai: ancient period

4. Chusei: medieval period

5. Kinsei: early modern period

6. Kindai: modern period

7. Muromachi jidai 室町時代 (1336-1573)

8. Azuchi-Momoyama jidai 安土桃山時代 (1568-1600)

9. Buken jidai

۱-۱- آیین شینتو

دودمان توکوگاوا^۱ در زمانی که زمام امور را در دست گرفت، یعنی ۱۶۰۳ م مقرر شوگون سالاری رایج اِدو (توکیوی کنونی) منتقل کرد. این دودمان پرداختن به علم و هنر را ترغیب می کردند و دیری نگذشت که کانون فرهنگ هم به اِدو منتقل شد. دوره اِدو از برافتادن دودمان تویوتومی از ۱۶۱۵ م تا دوره بازگشت قدرت به امپراتور در ۱۸۶۸ م ادامه داشت (پاشایی، ۱۳۹۹: ۸۴). قدیمی ترین مذهب در ژاپن آیین کهن است که عمده آن در سه دوره تاریخی جومون^۲، یایویی^۳ و کوفون^۴ تقسیم می شود. پس از آیین کهن، مهم ترین آیین ها که در سده ششم و هفتم میلادی در ژاپن رواج یافتند، آیین های شینتو، بودا، کنفوسیوس و تائوئیسم بودند (بنقایی و امیرخانی، ۱۳۹۰: ۶۱). دین شینتو وجوه مشترک فراوانی با آیین های آئیمیستی (قائل به وجود نفس در همه موجودات) و شمنی دارد. مناسک و اعیاد آن مبتنی بر تعظیم کامی ها، یعنی خدایان طبیعت است که گردش فصول و امور زمینی را تنظیم می کنند. در آغاز، این آیین نامی نداشت ولی زمانی که در مواجهه با آیین بودای وارداتی از سوی چین قرار گرفت، شینتو به معنای «راه کامی» به صورت اصطلاحی متمایز از بودو (دو «راه بودا» مورد استفاده قرار گرفت (پورجعفر و مدقالچی، ۱۳۸۹: ۱۷). این دین در دوره های نارا و هیان به صورت یک نظام دینی درباری تبلور پیدا کرد و به دنبال آن با آیین بودا و کنفوسیوس که از قاره آسیا آمده بودند، پیوسته در تعامل بود. این تعامل به کیش های تلفیقی گوناگونی انجامید که پوستش کامی را با دین های وارداتی ترکیب می کردند. اما در دوره های موروماچی و اِدو، شینتو در جایگاه دین باستانی جانی دوباره گرفت و پیروانش کوشیدند آن را از همه تأثیرات بیگانه پاک کنند. این نظام تصفیه شده در دوره میجی، دین دولتی ژاپن شد، اما شینتو در سال ۱۹۴۵ م برچیده و دوباره یکی از شکل های پرستش شد (پاشایی، ۱۳۹۹: ۳۳۸).

۱-۲- آیین بودا

آیین بودا که در هند پدید آمده بود، در سده ششم میلادی به کوشش راهبان سیار به سرزمین های مجاور آن در شرق راه یافت. پذیرش این آیین در اوج اقتدار شینتویی ها کمی با مشکل مواجه شد اما بعدها به نوعی با آن تلفیق و ترکیب شد. تمام مراسم عبادی به صورت بودایی اجرا می شد. اولین معبد بزرگ بودایی، یعنی هوکوچی در نزدیکی نارا ساخته شد. سوتره ها یا متن های مقدس گفتاری و نوشتاری و تصویری که زیرساخت چینی داشتند، در این دوره گسترش یافتند. از سال ۷۱۰ م ساخت معابد در نارا آغاز شد (دُله، ۱۳۸۱: ۲۶).

1. Tokugawa shogunate

2. Jōmon

3. Yayoi

4. Kofun

اغلب زیارتگاه‌ها در سده هشتم میلادی یعنی زمانی که ژاپن به شدت تحت تأثیر بوداییسم بود، از جهت شکلی تکامل پیدا کردند (نیشی و هوزومی، ۱۳۹۴: ۱). از دوره هیان (۷۹۴-۱۱۸۵ میلادی) گرایش به شیتو و آیین بودا در هم ادغام شد، محوطه‌های کوهستانی نسبت به نواحی هموار در اولویت قرار گرفتند؛ اشراف مصمم شدند که معابد بزرگتری برای خدایان پیشین بسازند و به این ترتیب در محوطه‌های معابد نوعی ترکیب بین سبک‌های شینتویی و بودایی نمایان شد (پورجعفر و مدقالچی، ۱۳۸۹: ۱۷).

۲- هنر نقاشی ژاپنی

در تمامی دوره‌های تاریخی نقاشی از هنرهای اصلی برای به تصویر کشیدن وقایع، ثبت مکان‌ها و اشخاص و همچنین ثبت زیبایی‌های طبیعت بوده است. ژاپن نیز از این قاعده مستثنی نبود و از این هنر با عنوان نقاشی ژاپنی در ثبت وقایع، به تصویر کشیدن داستان‌های مذهبی، روایت ساخته شدن اماکن مذهبی و سیاسی، مراسم مختلف و ... بهره بسیاری برده است. نقاشی ژاپنی به تصویر یا طرحی گفته می‌شود که در رنگ‌ها یا آثار هنری نقاشی شده به شیوه سنتی ژاپنی خلق می‌شود. در نقاشی ژاپنی، سبک‌های بسیاری از هنرهای تجسمی در هر دوره زمانی وجود دارد. سبک‌های معروف نقاشی سنتی ژاپنی «کاتو»^۱، «انزان شیجو»^۲ و «یاماتوئه»^۳ هستند (بنگرید به: تارنمای شماره ۱). کلمه یاماتو در اصل به ناحیه مرکزی ژاپن اشاره دارد؛ ناحیه پیرامونی نارا است؛ پسوند «ئه» به معنی تصاویر یا نقاشی‌هاست. این اصطلاح در اواسط سده نهم میلادی در مقابل کارانه^۴ به کار می‌رفت؛ درست زمانی که هنرمندان ژاپنی به تولید آثاری متفاوت از آثار متأثر از نقاشی چینی، روی آوردند (پاشایی، ۱۳۹۹: ۵۴۴). نخستین ظهور یاماتوئه در مقابل کارانه در تاریخ ۱۵ دسامبر ۹۹۹ میلادی به عنوان بخشی از دفتر خاطرات «فوجیوارا نو یوکی واری»^۵ به نام «گونکی»^۶ بود که در آن ثبت شده که «یوکی واری»، نامه‌هایی را روی «یاماتوئه یونشاکو بیابو»^۷ نوشته است (بنگرید به: تارنمای شماره ۱). با این حال، از دوره هیان به بعد، اصطلاح یاماتوئه معنایی تکامل یافت که:

۱. Kanou-style: مکتب کانو طولانی‌ترین و تأثیرگذارترین مکتب نقاشی در تاریخ ژاپن بود. کانو ماسانوبو (۱۵۳۰-۱۶۳۴م) با تأسیس مدرسه کانو به عنوان یک اقلیه حرفه‌ای در کیوتو اعتبار دارد. این هنر شامل: نقاشی به سبک چینی که همراه با لامپه و تمرین فن وارد شده بود، یا تاکوید شنید بو قلم‌مو، غایب جوهر یا استفاده کم یا بدون استفاده از رنگدانه‌ها و ترجیح موضوعات چینی، به ویژه تصاویر پدرسالارن زن و مناظر است (تارنمای شماره ۲).

۲. Enzan-Shijou-style: مکتب شیجو که به آن مدرسه مارویاما نیز می‌گویند، مکتب نقاشی طبیعت‌گرایی ژاپنی است. این مکتب در اواخر سده هجدهم توسط مارویاما ماساتاکا (اوکیو) تأسیس شد (بنگرید به: تارنمای شماره ۱).

3. Yamatoe-style

۴. Kara-e: نقاشی‌هایی به سبک چینی هستند که در ژاپن دوره کوکوفو یونکا (فرهنگ اصل ملی ژاپن) در دوره هیان گسترش یافت. اصطلاح کارانه نه تنها به نقاشی‌های وارثی از چین به ژاپن، بلکه به نقاشی‌هایی که ژاپنی‌ها به سبک چینی می‌کشیدند نیز اشاره دارد (بنگرید به: تارنمای شماره ۱).

5. Fujiwara no Yukinari

6. Gonki

7. Yamato-e yonshaku byobu : صفحه نمایش تاشو به عرض ۱/۴ متر

- هم به محتوا یا فضای نقاشی‌ها و هم به نقاشی‌های قراردادهای رسمی خاص اشاره داشت.
- فیگورها به طور کلی بسیار سبک و با ویژگی‌های مختصر بودند.
- استفاده از رنگدانه‌های روشن و ضخیم و توارهای بزرگی از ابرها که فضا را مبهم و تقسیم می‌کنند.
- وجود تکنیکی به نام «فوکینوکی یاتای»^۱ که در آن سقف‌ها برای ارائه یک نگاه اجمالی به فضای داخلی از بالا، حذف می‌شدند (بنگرید به: همان‌جا).

تعداد کمی از نقاشی‌های یاماتونه از دوره هیان باقی مانده است؛ زیرا بسیاری از این آثار اولیه روی صفحه‌های تاشو و پانل‌های درهای کشویی اجرا شده‌اند که با از بین رفتن مکان‌ها، آن‌ها نیز از بین رفته‌اند (بنگرید به: تارنمای شماره ۳). سبک‌های دیگری که از یاماتونه پدید آمد شامل؛ می‌شونه^۲ (نقاشی مکان‌های معروف)، شیکی نه^۳ (نقاشی فصول)، تسوکینامی نه^۴ (نقاشی ماه‌های سال) و سبک نقاشی اوکیونه^۵ یا جهان گذرا است (پاشایی، ۱۳۹۹: ۳۵۲).

نقاشی یاماتونه با موضوع ژاپنی، ویژگی‌های یگانه‌ای را در طومار^۶ دستی مصور یا ایماکیمونو شکل بخشید. این فرم هنری را درباریان به طرز چشمگیری به کار می‌بردند (استنلی بیکر، ۱۳۹۴: ۹۷). این قطع که آن را یکی از نقاط عالی نقاشی یاماتونه دانسته‌اند، در دوره‌های هیان و کاماکورا (۱۱۸۵-۱۳۳۳ م) شکوفا شد (پاشایی، ۱۳۹۹: ۹۱). در دوره کاماکورا محبوبیت طومارهای دستی روایی مصور افزایش یافت. این طومارها از زمانی که راویان چینی دوره تانگ^۷ برای مصور کردن روایات منقول در بازارها، پرده‌های مجالس مصور به پا می‌کردند، قدیمی‌ترین وسیله برای تبلیغ آیین بودایی در میان توده‌ها بود (استنلی بیکر، ۱۳۹۴: ۱۱۳). نویسندگان ایماکیمونوها از طایقات گوناگون (راهبان، ادبا و نقالان) بودند که موضوع داستان‌های آنان فقط زندگی اشراف درباری نبود، بلکه زندگی مردم عادی را نیز روایت می‌کردند (فردریک، ۱۴۰۱: ۱۳). امروزه، ایماکیمونو روایی و سبک‌های گوناگون وابسته به آن را نمونه اولیه یاماتونه می‌دانند و آن‌ها را تسوکوری نه^۸ یا سبک تصویر ساخته (که در آن

۱. Fukinuki yatai: تکنیک کپ‌بندی که برای به تصویر کشیدن فضای داخلی مسکونی استفاده می‌شود. این تکنیک شامل رندر کردن (خروجی گرفتن) یک ساختمان بدون سقف است تا ببیند از بالا به داخل نگاه کنند. ترکیب‌بندی به طور گسترده در یاماتونه در دوره‌های هیان و کاماکورا به کار می‌رود و ویژه در امای‌ها که رمان‌های کلاسیک را به تصویر می‌کشند (بنگرید به: تارنمای شماره ۴).

2. Moisho-e 名所絵

3. Shiki-e 四季絵

4. Tsukinami-e 月並み絵

5. Ukiyo-e 浮世絵

۱۲. به کتاب یا تابلویی که به صورت افقی نصب و دور یک شفت پیچیده می‌شود طومار (巻物) یا شفت (巻文) می‌گویند. طومار تصویری که در دوره سلسله‌های شمالی و جنوبی در چین ایجاد شد، در دوره آسوکا به ژاپن معرفی شد و ماکیمونو (巻物 makimono) نام گرفت (بنگرید به: تارنمای شماره ۵).

7. Tang dynasty 618-907

8. tsukuri-e 作り絵 (つくりえ)

رنگ‌ها را ضمیمه می‌گذاشتند) می‌نامند (پاشایی، ۱۳۹۹: ۵۴۴). متن طومار ممکن است یک عاشقانه موبوگاتاری، یک داستان^۲، بیوگرافی^۳ یا روایت تاریخی یا مذهبی^۴ باشد.

اولین امپیکوئو نقاشی شده در ژاپن با به گزارش‌ها، نه‌اینگاکیو^۵ یعنی سوترای مصور از علل و عو رص گذشته و حال (شکل ۱)، در دوره نارا (۷۱۰-۷۹۴ م) است.^۶ در بین امپیکوئو، سوترها در قسمت پایینی و تصاویر در قسمت بالایی طومار ترسیم شده‌اند (بنگرید به تاریمای ۱).^۷ از طومارهای معروف می‌توان به چهار طومار زیر که در پایان دوره هیج تصویر شده‌اند، اشاره کرد:

طومار تصویری داستان گنجی^۸

داستان وزیر بزرگ، یس^۹

- افسانه‌های کوه شیگی^{۱۰}

چوچوچین بوتسو گیگا^{۱۱}

■ شکل ۱: نه‌اینگاکیو سوترای مصور از علل و عو رص گذشته و حال (زمانه تاریمای شماره ۱۶)

1 Monogatari 物語

2 Setsuwa 説話

3 Denki 伝記

4 Engi 縁起

5 E-ingakyo

۶ Genji Monogatari Emaki: داستان گنجی، شاهکاری است که تصویرهای آن اغلب از دوره هوار تا دوره کاماکور نقاشی شده‌اند و شاس تصویری از آثار ادبی است. این اثر یک طومار تصویری بر اساس «داستان گنجی» است که پادشاه «مورساکو شیگیو» کشیده شده است. گفته می‌شود که در دوره هیان در سال‌های دربار نهم آتوری شبراکلو، در اعتراف معبد توپ-آین در میه نول قرن، بوازیم میلازی خلق شده است. ظاهراً شیگیو یک تا سه صفحه از داستان گنجی را انتخاب کرده و آن‌ها را به نقاشی تبدیل کرده است و در حال حاضر حدود ۲۰ جلد از ۵۴ جلد موجود است (بنگرید به تاریمای شماره ۷).

۷ The Tale of Great Minister Ban

۸ Shigisan Engi: هشیگسان انگی، نمونه‌ای از «انگی امکی» است که منشأ تأسیس زیرنگنه و معابد بوخایی را برای جمع‌آوری ایمان به تصویر می‌کشد. این اثر یکی از چهار طومار اصلی تصویری است و در سال ۹۵۱ میلادی به عنوان گنجینه می معرفی شد. با این حال، این اثر خاستگاه فرجیده کوه شیگی در ماسا نا: یب نمی‌گد بلکه بدگی شخصی به نام میورن به تصویر می‌کشد که در کوه شیگی مورس ریبه سب (بنگرید به تاریمای شماره ۷).

9 Chōjū jinbutsu giga 鳥獣人物戯画

قطع اماکیمونو

کاسوسو^۱ به معنای سبک صحافی یک طومار کعدی یا انداره^۲ بند افقی یا پارچه‌های ابریشمی است (بگیرید به تارمای شماره ۱ طومارهای دستی، قطعات کعدی با ابریشم که به صورت افقی به هم متصل شده‌اند، ساخته و حول یک اسوونه یا جیکوو^۳ پیچیده می‌شود (شکل ۲). تعداد لوبه‌هایی که اماکی^۴ می‌سازند از ۱ تا ۳۸ عدد متفاوت است (یاشی، ۱۳۹۹: ۱۹۱).

نقاشی یا خوشنویسی طومار دستی، قطعی صمیمانه دارد. ابتدا طومار دستی را روی میز باز (هر بار ۳۰ تا ۸۰ سانتی‌متر) و با فراغت دنبال نموده و در چین برآمده‌ای کار را میان تعداد زیادی از استادان نقاشی (نشی) که اغلب از اشراف بودند، تقسیم می‌کردند. آن‌ها صحنه‌ها را برمی‌گزیدند و طرح ترکیب‌بندی‌ها را می‌ریختند و رنگ‌ها را مشخص می‌کردند؛ سپس استادکاران رنگ‌دانه‌ها را مخلوط و طرح را رنگ‌آمیزی می‌کردند (استنلی بیکر، ۱۳۹۴: ۹۷).

شکل ۲ ساختار اماکیمونو (مجموعه تارمای شماره ۸)

در صحافی طوماری، ورق‌های مختلف کاغذ با چسب به یکدیگر متصل می‌شوند تا یک نوار افقی بلند را تشکیل دهند. یک ورق پوشش در سمتی و یک غلتک (جیکوو) در طرف دیگر که طومار دور آن پیچیده شده، نصب می‌شود (شکل ۳). قسمت‌هایی از غلتک که ر کعدی برون می‌آید، «جیکوگاشیر»^۵ (سر غلتکی) نام دارد. بخش ابتدایی طومار «هیوشی» به روی طومار بسته می‌شود. این فرایند از طریق یک رولپلاک نامبو شکل بیمه ماه مارک به نام تاکه‌هیکو^۶ صورت می‌گیرد. قسمت داخلی که صاف است، «هاسو»^۵ نامیده می‌شود و پرداخت آن برای اصمیان از این است که لبه هنگام پیچیدن به طومار کاملاً بچسبند و پوشش خم نشود (شکل ۴). سپس طومار را می‌توان با توری «ماکی هیمو»^۶ یا عبور دادن آن از سوراخی در نزدیکی هاسو محکم به هم گره زد (بگیرید به: تارمای شماره ۹).

1 Kansusō

2 Jiku

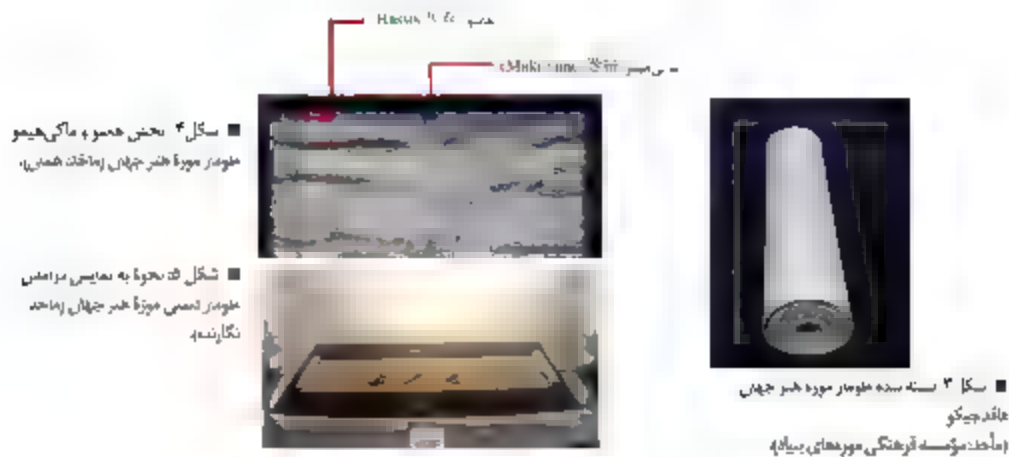
3 Jukugashira

4 Iakohigo

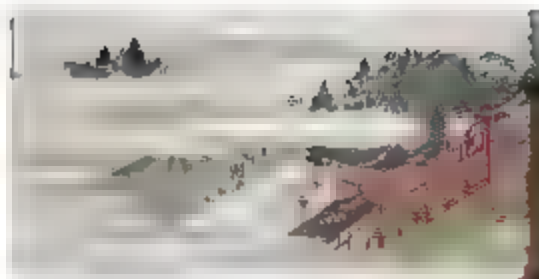
5 Hassō

6 Makihimo

طومارهای دستی قابل بررسی با یک نگاه نیستند. در بیش تر موزه‌ها نحوه نمایش آن‌ها به این صورت است که بخشی از آن باز شده و در معرض دید قرار می‌گیرد، چرا که طومارها دارای پهنای ثابت و طولی فقی در حال تغییر هستند (شکل ۵).

اما کیمونو با دست چپ باز می‌شود و با دست راست دوباره می‌چرخد و تنها بخش کوچکی به طول حدود ۳۰ تا ۸۰ سانتی‌متر از داستان مصور را در هر زمان نشان می‌دهد. با آزادی سرعت جانش در صحنه‌ها بیننده می‌تواند از نظر فیزیکی پیشرفت زمان و مکان را کنترل کند. گذشته (راست) دور می‌شود، رقص حال به آرامی آشکار می‌گردد (از سمت چپ) و آینده در انتظار دیده‌شدن است (Watanabe 2011: 28-29). حرکت حسی بار کردن و چرخاندن دوباره گردن‌ها، روایی ریاضاحسی را داستان را چه با متون همراه یا بدون آن ارائه می‌دهد. طومارها در ابتدا، همراه با متون به تصویر کشیده می‌شدند، اما تناوب بین تصاویر و بخش‌های متون، قابلیت‌های کامل طومار را ارائه نمی‌کرد و به تدریج یخاد یک طومار دستی بدون متن معرفی می‌شد (Ing Ha Idorsdottir, 2019: 11-12). درجه بالایی از دقت لازم بود تا تصویرسازی به آرامی و به صورت زمانی بدون وقفه از متون به تقسیم‌کننده‌ها در نقاشی پیشرفت کند. در بسیاری از اما کیمونوها علاوه بر منظره‌ای از دید پرنده که به صورت مورب از آسمان به پایین نگاه می‌کند، موتیف‌های خاصی برای تقسیم صحنه‌ها با ابزارهای تصویری مانند

■ شکل ۶: استفاده از تکنیک مه گاژی در طومار
رماتسو، پایگانی مؤسسه فرهنگی خوره‌های بنیاد

«تکرار نقوش کلیدی برای دست‌کاری
تولدی مکانی و زمانی رویت» ستاده
می‌شدند (Watanabe 2011: 33).

جدید تکنیک وجود دارد که برای
نشان دادن شروع یک صحنه جدید در
تصویر استفاده می‌شود اما در بیشتر
اماکیمونوها تنها از تعداد کمی از آن‌ها
استفاده می‌شود گاهی اوقات هم‌زمان

اماکی از ساختمان‌ها برای جدا کردن صحنه‌ها و یا از تکنیکی به نام مه گاژی بهره می‌گرفتند که در
آن گذر زمان با محو شدن صحنه در یک ابر یا منطقه مه آلود نشان داده و صحنه جدید از طرف دیگر
مه شروع می‌شد (شکل ۶). روش دیگر «رمان متفاوت-همان شکل» بود که در آن یک فیگور خاص،
یا گروهی از فیگورها، بین دو صحنه متفاوت ظاهر می‌شدند. این روش ایچیوروگاها^۱ نامیده می‌شود
و یک تکنیک منحصر به فرد برای طومارهای تصویری است. این چهره‌ها همیشه یکسان به نظر
می‌رسند؛ سبب این خواننده می‌تواند آن‌ها را از شخصیت‌های اصلی متمایز کند و متوجه شود که صحنه
جدیدی در حال آشکار شدن است (Ying Halldórsdóttir 2019:12).

1 gauzy mist

2 Ii Dozu Gansho

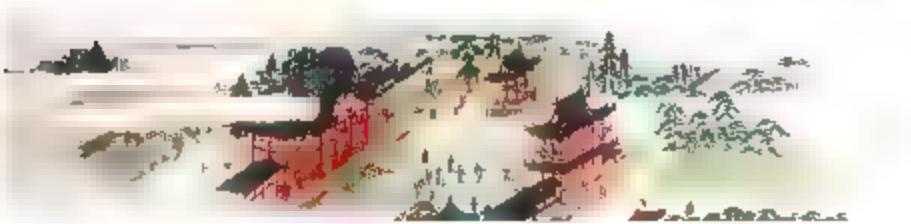
■ شکل ۷: بخشی از تومار موجود در موزه هنر جهان، پائول بون، سال نو، کامبیدیو (ماخذ: پایگانی مؤسسه فرهنگی سورعهای سیدیه)

■ شکل ۸: بخشی از تومار موجود در موزه هنر جهان، پائول بون، ماه نو، کوچی (ماخذ: همانجا)

■ شکل ۹: بخشی از تومار موجود در موزه هنر جهان، پائول بون، ماه سوم، اوسو (ماخذ: همانجا)

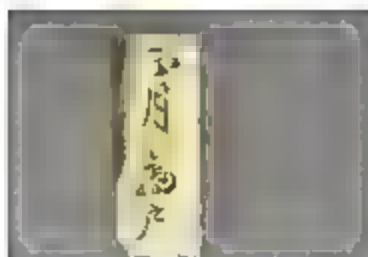
■ شکل ۱۰: بخشی از تومار موجود در موزه هنر جهان، پائول چهارم، ماه چهارم، میخوری (ماخذ: همانجا)

■ شکل ۱۱: بخشی از تومار موجود در موزه هنر جهان، پائول پنجم، ماه پنجم، مگورو (ماخذ: همانجا)

۳ طومار موجود در موزه هنر جهان

طومار فعلی در پهنای ۲۶۰.۵ سانتی متر تصویر شده بر بستر ابریشمی با فن آبرنگ جسمی (مشبه گوش) است. این طومار شامل پنج پلان متشکل از ماه‌های سال از ماه اول تا ماه پنجم در شش قطعه به هم پیوسته شکل شده است (اشکل ۷-۱۱) در هر یک از پلان‌ها نوار باریک رنشان مشابه پرچه ابریشمی بسیار نازک توری قرار دارد که عنوان مکان به همراه عدد ماه را نشان می‌دهد (اشکل ۱۲). این مکان‌ها هر کدام معابدی هستند که در دوران تاریخی ادو جزء معروف‌ترین مکان‌ها به شمار می‌آمدند. این به همراه رنارنگه کامیدو در ماه اول (شکل ۷)، زیرنگاه اوچی ایباری در ماه دوم (شکل ۸)، معبد تویرن کابینجی (در محوطه وتو) در ماه سوم (شکل ۹)، معبد زوخوچی (میدوری‌یاما) در ماه چهارم (شکل ۱۰) و معبد ریوسنچی (مگورو فودوس) در ماه پنجم (شکل ۱۱) است.

■ شکل ۱۲: نوار جلالی رنگ طومار
(یا عنوان سال و کامیدو (مآخذ همای))

■ شکل ۳: نوشته پشت طومار دایس
«تصویر مکان‌های معروف ادو»
江戸名所十二月画天
(مآخذ همای)

نوشته روی دیسن^۱ این طومار عنوان «تصویر مکان‌های معروف ادو ۱۲ ماه، بهشت» 江戸名所十二月画天 را نشان می‌دهد (شکل ۱۳). در واقع امروزه واژه «江戸» به این شکل «江戸» نوشته می‌شود، در اینجا واژه «江戸» با تعبط Koto (江戸) خوانده می‌شود که در فرهنگ لغات ژاپنی باستان به معنای نام دیگر ادو، نام امپراتوری ادو ترجمه شده است. کابچی^۲ 天 در لغت به معنای بهشت است. در جلدبندی کتاب‌ها و طومارهای ژاپنی از واژگانی چون (一・二・三)؛ (上・中・下)؛ (後・前)^۳ و مواردی از این قبیل استفاده می‌شود. استفاده

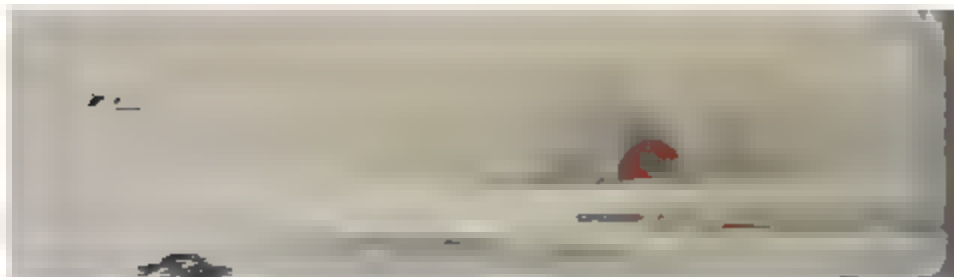
۱ دایس در پشت طومار قرار دارد که در زمان لونه شدن طومار به روی آن می‌آید و عنوان طومار را نشان می‌دهد
۲ واژه نگار: حروف تصویری

3 ue.Naka.Shita: up, middle, down

4 chi.Ni.San one,two,three

5 Mae.Atode before,after

ز کانهی بهشت ممکن است ز یک مجموعه دو جلدی «بهشت، زمین» یا مجموعه سه جلدی «بهشت، زمین، انسان» باشد. کانهی «بالا» ممکن است در اصل مجموعه‌ای از دو کتاب، «بالا و پایین» یا مجموعه‌ای از سه کتاب «بالا، وسط و پایین» باشد. مشابه این فرایند بایر گزارش‌های موزه برلین مبنی بر استفاده از این کانهی در دایسین طومار کیمدی شورو است؛ متنی با عنوان 天勝代 (تین شین تکی) و کارکتر 天 (تین) بهشت نشان می‌دهد که ممکن است نسخه‌های دیگری مانند 地 (چی) زمین و 人 (انسان) وجود داشته باشد (بگیرید به: تاریمای شماره ۱۰). جشن‌های سال نو مهم‌ترین مراسم فصلی در ژاپن است. این جشن‌ها در ابتدا با تقویم کشاورزی، تبریک سال نو (توشیگامی) و آرزوهای سلامتی، رفاه و شادی همراه بود. درنا، نماد طول عمر است، همگامی که در پس زمینه طلوع خورشید به تصویر کشیده می‌شود (شکل ۱۴). با اولین روز سال نو مرتبط است

■ شکل ۱۴: درنا و خورشید قرمز در طومار زماخدا، نایگانی مؤسسه فرهنگی موزه‌های ریچا

و آرزوی زندگی طولانی و شادی دارد (بگیرید به: تاریمای شماره ۱۱). این طومار نیز با نخستین ماه سال ن عنوان شو گاتسو کمنندو (正月亀戸) آغار می‌شود که به معنی «کامنندو سال نو» است. هم‌مد با استفاده از دو نماد درنا و خورشید قرمز آغار سال جدید را علام می‌کند (شکل ۱۴).

۳-۱ ماه‌های طومار

جشن‌های سال نو مهم‌ترین مراسم فصلی در ژاپن است. این جشن‌ها در ابتدا با تقویم کشاورزی، تبریک سال نو (توشیگامی) و آرزوهای سلامتی، رفاه و شادی همراه بود. در ژاپن مدرن، از تقویم میلادی استفاده می‌شود اما تا اوایل دوران میجی تقویم قمری رایج بود (بگیرید به: تاریمای شماره

۱۲). به همین دلیل در پژوهش حاضر ز ترجمه ماه اول، ماه دوم، ماه سوم، ماه چهارم و ماه پنجم بری هر بخش استفاده شده است.

۱۱۳- سال نو کامتیدو (ماه اول)

محوطه وسیع معبد کامتیدو به محقق، شاعر و سیاستمدار قرن نهم میلادی سوگاوارا میچیرن که عنوان برجسته سرپرست مصالحت^۱ به وی عطا شده بود (بنگرید به: تارنمای ۱۳)، اختصاص دارد. این زیارتگاه به «خانه خدای دیش» نیز معروف است (Niponica, 2017: 10). در سال سوم شوهو^۲ (۶۴۶ م)، سوگو را وتوری شیسوکه^۳ (از بوداگان میچیرن) که یک کشیش شینو در معبد کیوشو دریو تمانگو^۴ بود، با روی ساختن زیارتگاهی بری گسرش ایمن، محصمه تخیل را بر شاحه آلبی بر شید او به نقد دوربر کشور ماند نیکو^۵ و موریوکا^۶ سفرکرد و در نهایت به روستای هونجو کامتیدو^۷ در ادو رسید و محصمه را در بحا قرر داد در ۲۵ کبر ۶۶۲ میلادی با لگو برداری از زیارتگاه دریو محصم زیارتگاه، راهروها، حوص شیشی، پس تابکو و سایر به ساختن شد و از آن رمی به عنوان نوگوکو تمانگو مورد اخترم قرار گرفت (بنگرید به: تارنمای ۱۴). کامتیدو مقصدی محبوب برای پرستندگان ژاپنی دوره های ادو، میجی^۸، تایشو، شووا^۹ و هیسه ای^{۱۰} بوده است (تارنمای ۱۳). این معبد در قدیم به عنوان قسمت شرقی زیارتگاه

۱ Sugawara Michizane: یا نام پس از مرگ نجیب زمتولد ۸۴۵ میلادی درگذشته به تاریخ ۳۶ مارس ۹۰۳ میلادی؛ شخصیت سیاسی افسانه‌ای و محقق ادبیات چمن دوره هیان، که بعدها به عنوان نخبین، حامی دانش و ادبیات معرفی شد

2 Daigaku no atama: 大学の頭

3 Shōhō

4 Sugawara Otoni Shinsuke

۵ Kyushu Dazaifu Tenmangu Shrine: در میان سدهای ده نگاه تمانگو در سرس ژاپن، زیارتگاه دازایفو در کنار کیتانو تمانگو گیو

مهم ترین زیارتگاه و معبد اصلی ۱۴۰۰۰ زیارتگاه شینی در سراسر کشور است زیارتگاههای تمانگو به روح سوگاوارا میچیزانه، محقق و سیاستمدار دوره هیان اختصاص دارد به دلیل یادگیری عالی میچیرن یا نخبین خدای آموزش شینتو، آریامه داشته و بر روی دانش امور و محبوب است (تارنمای ۱۵)

۶ Nikkō = شهری در ورودی پارک ملی نیکو است که بیشتر به خاطر توشوگو، دانشمندترین زیارتگاه ژاپن و عقیده نوگوگو ایه یاسو: همانگزار سوگونات نوگوگو، مشهور است (تارنمای ۱۶).

۷ Morioka: شهری در جزیره هونشو ژاپن

8 Honjo Kameido village

۹ دوره میجی (به: 明治時代، Meiji jidai) نامی که در زمان امپراتور میجی ژاپن استفاده می شد. زمان آن از ۲۳ اکتبر ۱۸۶۸ م تا ۳۰ ژوئیه ۱۹۱۲ م است (تارنمای ۱۷).

۱۰ دوره تایشو (به ژاپنی: 大正時代، Taishō jida). دوره ای در تاریخ ژاپن است که از ۳۰ ژوئیه ۱۹۱۲ م تا ۲۵ دسامبر ۱۹۲۶ م و مقابله با سلطنت امپراتور نایسو است (همان).

۱ دوره شووا (به ژاپنی: 昭和時代، Shōwa jidai) دوره ای از تاریخ ژاپن و مربوط به سلطنت امپراتور شووا است که در انگلیسی با نام امپراتور هیروهیتو شناخته می شود. این دوره از ۲۵ دسامبر ۱۹۲۶ تا ۷ می مرگ او، ۷ دسامبر ۱۹۸۹ ر در برمی گیرد (همان).

۲ دوره هیسه ای (به: 平成، Heisei) مربوط به سلطنت آکیتو، ۱۹-۳۰-۱۹۸۹ م. این دوره از زمانی شروع شد که آکیتو پس از مرگ پدرش هیروهیتو (امپراتور شووا) بر تخت نشست (همان).

کیوشو دارابو تمانگو، «هیگاشی رابو تمانگو» یا «ریارتگاه کامئیدو سایمو تمانگو»^۱ نامیده می‌شود؛ سپس در سال ۱۹۳۶م، نام رسمی آن به کامئیدو تنجین^۲ تغییر یافت. گفته می‌شود که نام کامئیدو از کامئو (شسته مانند لاک پشت، با پاهای بزرگ شده در پشت) گرفته شده است، در آستانه ورودی و در سمت راست معبد یک لاک‌پشت سنگی بزرگ قرار دارد (Terry, 1914:230).

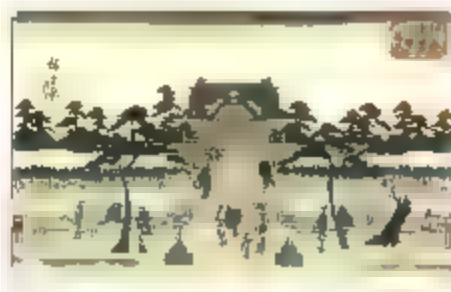
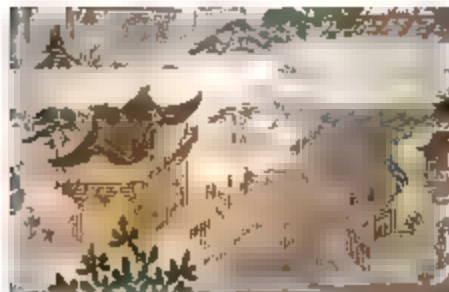
■ شکل ۱۵: پل‌های معبد کامئیدو
(ساخته مؤسسه فرهنگی مورهای بیلا)

در ابتدای ورود به محوطه معبد (شکل ۱۵)؛ یک بوری وجود دارد که از سمت چپ توری می‌توان بین پل قوسی و سقف زیارتگاه را مشاهده کرد. این توری بعد از محوطه زیارتگاه ساخته شده است. برکه شیبحی پس از عبور از توری، دیده می‌شود و سه پل روی آن ساخته شده است. حوض و پل به رنگی یک‌فرد تشبیه شده است و اعتقاد بر این است که اگر بر سه پل بگذری دلت پاک می‌شود و به سوی خدا پیش می‌روی (تاریمای ۱۸). این زیارتگاه با انگور داری در دره، حوضی در مقابل زیارتگاه و دو پل طبیعتی قرمز ساخته شده است. پل بیرونی و بزرگ‌تر «پل مردانه»^۳ و پل داخلی و کوچک‌تر «پل زنانه»^۴ است. پل دیگری به نام هیراهاشی^۵ در مرکز قرار دارد که تقریباً مسطح است. پل‌ها گذشته (با قوس زیاد)، حال (با قوس کم) و آینده (با قوس ملایم) را نشان می‌دهند (شکل ۱۵).

برده‌هایی با پوشش ویستری^۶ (شکوفه انو) در کنار حوض به عنوان نمادی از قبیله فوجیورا^۷ انگریده به تاریخ ۱۹ نصب شده است. در دوره هشت سقفی^۸ تعداد پل‌ها و بناهای است که محصمه‌هایی به شکل ازده، لاک‌پشت و ققنوس بر روی آن قرار دارند و دریای آن سنگ‌خوهای سنگی قرار گرفته‌اند. حد یابی در پوشش

- 1 Higashi-Zaitu Tenman-gu Shrine
- 2 Kameido Saitu Tenjin-gu Shrine
- 3 Kameido Tenjin
- 4 Otoko-bashi 太閤橋
- 5 Otoko-bashi 男橋
- 6 Onna-bashi 女橋
- 7 Hira-bashi 平橋
- 8 Fuji 藤
- 9 eight-roofed gate

ژوئینجین، یا نگهبانان بادستانی اشراف در پشت سگ‌وها، در فوس‌های شیشه‌دار، قرار داده شده‌اند (Terry 1914:230). سقف دروازه ورودی سابق با شی جین (چهار کامی^۲) تزیین شده بود، حدیانی که در اساطیر چینی به چهار جهت اصلی اختصاص در بدو با رنگ‌های مشخص نمایش داده می‌شود؛ در شرق، اژدهای آبی^۳، در جنوب، پرنده قرمز^۴، در غرب، ببر سفید^۵ و در شمال، لاک‌پشت سیاه^۶ نصب شده‌اند (شکن ۱۶). این دروازه در جنگ جهانی دوم سوخت و پس از آن با بتن مسلح ساخته شد (ینگرید، به. تارمای ۱۹).

■ شکل ۱۶: دروازه ورودی به تزیین چهار مجسمه از خدایانی که مخصوص چهار جهت اصلی هستند
الف: نمای دروازه زیارتگاه کامیجیو اثر یوتاگاوا، هیروشیگه (۱۸۵۸م) (ساخت تارمای ۱۹)
ب: نمایی از تصویر دروازه در طومار مورد هنر جین (ساخت یوتاگاوا، هیروشیگه مؤسسه فرهنگی مو، هکای پونا).

۳ ۱ ۲- ماه دوم اوجی: زیارتگاه اوجی ایمازی (مکان فعلی: کیشیماچی، بخش کیتا، توکیو)^۷
زمان تأسیس زیارتگاه وجی اینری، مشخص نیست، نام کیشی اینری از واژه «شاهزاده» که در قدیم «کیشیمورا»^۸ بود، گرفته شده است؛ گفته می‌شود که نام روستا را کیشیمورا به اوجیمورا تغییر یافته است (Kato, 1995:91). این مکان به عنوان محل عبادت برای سلسله‌های شوگونات توکوگاوا و همچنین راکوگو^۹ «روایه شاهزاده» ساخته شده است (تارمای ۲۰). هیروشیگه در تصویری

۱ Zuijin در زبان شینتو، روح جین 隨身 به معنای «فرمان‌های اطاعت کنند» یا «وحدت مراقب» شخصیت‌های نگهبانی و کامی‌های جنگجو هستند کامی‌هایی که از دروازه‌های حرم نگهداری می‌دهند

2 Four gods 四神

3 Seiryū 青龍

4 Shujaku 朱雀

5 Byakko 白虎

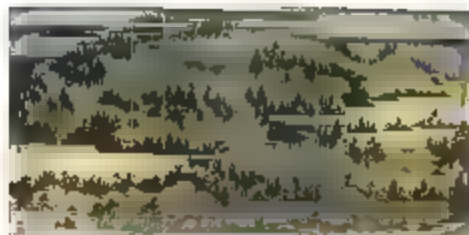
6 Genbu 玄武

7 Kishimachi Kita Ward, Tokyo

8 岸村

۹ Rakugo راکوگو، شبیه به کمدی استندآپ، یک هنر سنی ژاپنی است. (تارمای ۳۳).

10 The Prince's Fox 王子の狐

■ شکل ۱۷: نمایی از درگیری ریانه‌نگاه ایناری و پناه‌های اطراف آن.

الف: نقشه کامل منطقه اوجی ایناری از شکل‌های معروف شرقی اثر هیروشیگه، دوره تئو (۸۳۶-۸۳۴ میلادی، (مأخذ تاریخی [۳۱]
ب: ریانه‌نگاه ایناری در طومار (مأخذ: مؤسسه فرهنگی موزه‌های نیپاد)

که از وحی ایناری در دوره‌ی تئو (۸۳۶-۸۳۴م) به‌دست داده است. وضعیت بین ریانه‌نگاه را با ساختارهایی الحاقی نشان داده است؛ این اثر وضعیت جدیدتری را نسبت به آنچه در طومار موجود در موزه هنر جهان به تصویر کشیده شده، به نمایش می‌گذارد (شکل ۱۷)؛ چراکه مجموعه‌ی عد خوری‌ها و چایخانه‌هایی که هیروشیگه به تصویر کشیده، در نمونه‌ی مورد مطالعه دیده نمی‌شوند.

قدیمی‌ترین اثری که در آن نام اوجی و رویه با هم ظاهر می‌شوند، به سال ۱۶۴۱م تعقی دارد؛ یمتسو توکوگاوا؛ به محقق شوکیموسیس، هدایشی زارن، دستور داد تا سه جلد از مجموعه کتب

«شهراده جوان بحی (یاکویچی وحی یگی)»^۱ را گردآوری و اهدا کند. نسخه‌ی صلی این کتب در آتش سوزی در دوره‌ی دو ر بین رفت، اما هنوز یک نسخه از آن در «موزه کعد»^۲ در بخش ویژه کیتا در توکیو، وجود دارد (شکل ۱۸). براساس این تصویر، اثر مذکور را ماساموری هوتا^۳ (کاکانوگامی^۴) و سبتو متوموه^۵ (ستسونوگامی^۶) که بر درآده کاسوگا بوتسونوبوه بود، آفریده‌اند.

■ شکل ۱۸: ریانه‌نگاه اوجی ایناری و درخت انوکی. الما، پلان ریانه‌نگاه اوجی و درخت انوکی در طومار موزه هنر جهان (مأخذ: پایگاه مؤسسه فرهنگی مهرهای نیپاد) ب: ریانه‌نگاه کیشونوبی و اوجی ایناری «هیاکویچی اوجی انگ» جلد ۲ قسمت ۱ (Kato, 1996: 110).

1 emitsu, Tokugawa

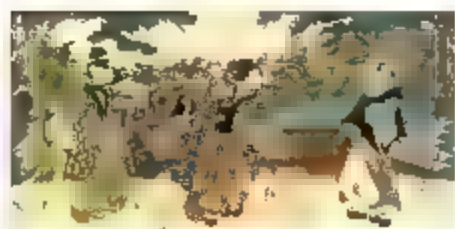
2 Nyakuichōji engi 若一王子縁起

3 Masamori Holta 堀江正盛

4 Kaga no kami 加賀守

5 Mitomo Salto 青藤 友

6 Settau, no kami 榎本 中

■ شکل ۱۹ وجود پرچم‌های رنگی در مراسم هاتسووا ویژه یارتگاه‌های ایناری،
المد جستجواری اوجی ایناری هاتسووا اثر ایچیبوسای مویوکونی (نماینده تاریمای ۲۵)
ب پرچم‌های رنگی در ریتوگلمدی ایناری در طومار مورد هنر چیهی (نماینده یاریگانی مؤسسه فرهنگی موزمهای پیدلا).

همچنین مشخص است که دوشوی هایشی^۱ در نوشتن متن نقش داشته است و طبق یادداشت‌های
نقاشی قدیمی، ناونوبو کانو^۲ تصویر را کشیده است (بگیرید به: تاریمای ۲۲).

در بخش اتمه ی این ماه درختی در پس زمینه وجود دارد که به آن «شوروکو» نوکی^۳ یا «ایشو»
نوکی^۴ به معنای لباس انوکی نیز می‌گویند (شکل ۱۸). دلیل این که به آن لباس گفته می‌شود این
ست که روبه زیر این درخت انوکی لباس خود را عوض می‌کند. می‌گویند روبه‌های ساکن منطقه
کانتو در شب سال نو اینجا لباس می‌پوشند و بری یارزدید سال نو به معبد اوجی ایناری می‌روند. به
عبرت دیگر «شوروکو انوکی» محل ملاقات روبه‌ها بود (بگیرید به: تاریمای ۲۳)

وین روز اسب در ماه فوریه به عنوان روز هاتسو و ما در معابد ایناری برگزار می‌شود. نظریه‌ای
وجود دارد مبنی بر اینکه هاتسو او ما به عنوان جشنی برای دعای برداشت محصول خوب ایجاد
شده است. به نظر می‌رسد این موضوع به صورت رویدادی در دوره ادو تثبیت شد؛ زیرا با ایناری،
حدی باروری مرتبط بود (تاریمای ۲۵). کوبسادا و تاگاوا^۵ در اثرش مربوط به هاتسو و ما (شکل ۱۹)
پرچم‌های رنگی^۵ را به تصویر کشیده است که مشابه آن در پلان ایناری طومار مؤسسه به تصویر
درآمده است؛ در واقع یکی از لازمه‌های این مراسم استفاده از پرچم‌های رنگی در معبد است

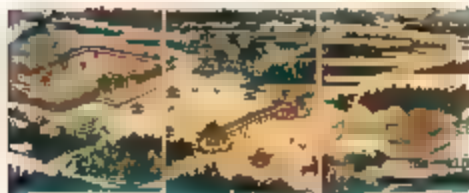
۱- Hayashi Razan هایشی رازن که با نام هایشی دوشوی نیز شناخته می‌شود مورخ، فیلسوف، مناور سیاسی و نویسنده ژاپنی بود که در مقام
معلم و مشاور چهار شوگون آون یاگوو توکوگاوا خدمت می‌کرد

2 Kanō Naonobu (狩野尚徳)

3 Costume 衾束 لباس

4 Costume 衾束 لباس

5 Somenobori

■ شکل ۲۰- کوه های پوتو در دوره ادو اثر هیروشیگه مکان های معروف در پایتخت شرقی (مأخذ: تارنمای ۳۹)

۳۱۳ ماه سوم اوننو: معبد تويزو کانئيجی^۱ (مکان فعلی: منطقه ویژه تایتو در توکیو)^۲

نسکی، کشیش اعظم فرقه تندای (یکی از قدیمی ترین فرقه های بودیسم در ژاپن)، در سال ۱۶۲۵ م، در مکانی به نام اوننو، گروهی از

معابد را با نام کنی تويزان کانئيجی به مشورت توکوگاوا یه یاسو و به منظور حفاظت از دروازه شمال شرقی بنا کرد. معبد کانئيجی، تحت حمایت قوی و مطلوب خاندان توکوگاوا، به مقر عمومی تندای تبدیل شد (بنگرید به: تارنمای ۲۶). فلات اوننو، که گفته می شد اوشینوکا^۳ است، در راستای گسترش شهر قسعه^۴ دو، به عنوان مکان معبد کانئيجی انتخاب شد. در سال ۱۶۳۷ م ساخت تالار مرکز تقریباً به پایس رسید (شکل ۲۰). این ساختمان را توکوگاوا اهمیت سو ساخته است (تارنمای ۲۷). منطقه معبد که تمام کوه های وننو را شغل کرده، یکی از بزرگ ترین معبد دو به همراه معبد ساینزان روجوجی^۵ بود (تارنمای ۲۸).

■ شکل ۲۱- ساختمان های معبد تويزان کانئيجی در طول موجود در دوره شو جی (مأخذ: مؤسسه فرهنگی مورهای سیاده)

کانئيجی، در دوره ادو، به ندازه معبد شخصی خانو ده توکوگاوا رونق داشت. با این حال، در زمان تعمیر دوران ادو به دوران میجی، در نتیجه جنگ بوشین^۶ رتش خدم دولتی، که از سوی نگهبانان سابق شوگونات تشکیل شده بوده در منطقه کانئيجی سنگر گرفت و این منطقه به میدان نبرد جنگ

1 Tômezan Kan'ei-ji

2 Taijō-ku

۳ Ushinoka به معنای درازه محب برگشته قلعه نام عقده یو این است که ورود و خروج میاچین این جهت است (تارنمای ۲۶).

۴ Zojoji یکی از معبد صبی فرقه جودو سب این ستن توسط یو یو نئو به عنوان سالن آموزش رنئو پس کنی بنیوسو فرقه جودو در ادو کایروکا (از دیک هیر کوا-سینو، جیودا-کو کونو، تأسیس شد (تارنمای ۳۶).

۵ جنگ داخلی بوشین جنگی بود که در ژاپن به مدت یک سال و نیم در طی سال های ۱۸۶۸ و ۶۹ میلادی ادامه یافت این جنگ به یک معطله عقد برگرد در فراموشی تبدیل شد که در آن عصر مدرن ژاپن ایجاد شد و تأثیر زیادی بر شکل گیری پمدی دولت و جامعه مشرقی داشت (تارنمای ۳۳).

ونو تبدیل شد. بر اثر این حادثه بیشتر معبد کانئیمیجی در آتش سوخت و اطراف پارک اوننو تبدیل به یک مزرعه سوخته شد (بگیرید به: تاریمای ۳۰). در پلان ماه سوم پنج بنا وجود دارد (شکل ۲۱).

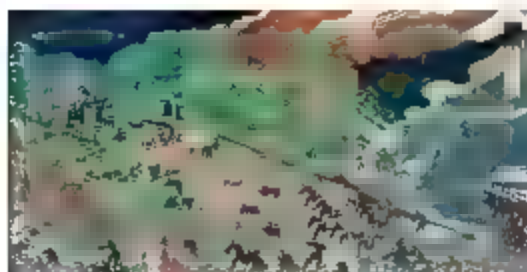
۱ کیومیزو کاندو^۱: این معبد بسیار شبیه به کیومیزو درآ^۲ در کیوتو است و آن را تنکای دایسوجو^۳ در سال ۱۶۳۱م ساخته است (تاریمای ۳۱). درخت کاج معروف به کاج ماه^۴ در این معبد قرار دارد. این یکی از بقایای معبد باشکوه کانئیمیجی است. این مجموعه معبد در اوج خود از ۶۸ سازه تشکیل شده بود که کیومیزو کاندو تنها یک مکان کوچک از آن‌ها بود (تاریمای ۳۲).

۲- ساختمان قرمر رنگ مونجورو^۵ که در گذشته دروازه اصلی معبد کانئیمیجی بوده است در نبرد بوشین، بر اثر آتش سوزی از بین رفت و پس از آن بازسازی شد.

۳ پل انصال وانبری دونو^۶ سابق باشکوه کمپنچودو^۷ را می‌نوازد در نهای پل انصل و تازی دونو^۸ مشاهده کرد که سالن هوگه دو^۹ (سمت راست) و سالن خگندو^{۱۰} (سمت چپ) را به هم متصل می‌کند.

۴ اعتقاد بر این است که بنکده اونسای یک استوپا به سبک تاهوتو^{۱۱} بوده است. این پاگودا را حیگی دیشی (تنکای) ساخت در سال ۱۸۶۸م. در طول جنگ بوشین، بنکده تاهوتو به همراه سالن کمپنچودو در آتش سوزی در بین رخت و دیگر به شکل سابق بازسازی نشد (بگیرید به: تاریمای ۳۴).

۵ معبد کانئیمیجی این صیقله در اطراف فواره بزرگ روبه روی موزه می‌فعلی بوکیو قرار دارد در سال ۱۶۹۸م، شوگون بوکوگاوا سوبایوشی دستور ساخت کمپنچودو (تالار مرکزی) صادر کرد و در خروکو ۱۶۹۸م در

■ شکل ۲۲: مبرد هیروناکا هیوموچی، درواقع جنگ بولنو را به تصویر می‌کشد. دلیل تغییر نام اثر از میانسای دورا^{۱۲} میچی است. ایسای کاتسوکاوا ۱۸۵۸م. متحد تاریمای ۳۵.

1 Kiyomizu Kannon-do

۲ Kiyomizu-dera: معبدی بودایی واقع در سری کیوتو ژاپن است.

3 Tenkai Daisajo

4 Tsuku no matsu 月の松

5 Komponchu-do

۶ 繋ぐ渡船: Tsunagu watadono: راهرویی ساخته شده به سقعی که دو ساختمان را به هم متصل می‌کند در این راهرو میر آتشی‌هایی وجود دارد

7 Hokke-do

8 Jogyodo Hall

۹ تاهوتو (به معنای واقعی کلمه «بنکده چند گنج») نشان دهنده معماری بنکدها است که ساختمان‌های مذهبی در آسیا هستند

محل فوارهٔ بزرگ فعلی در پارک اوئو ساخته شد اما در طول جنگ بوشین در سال ۱۸۶۸ میلادی در آتش از بین رفت. شکل ۲۲ تالار فعلی گمپچونودر سال ۱۸۷۷ م. بهال سالن هوجی دو معد کاواگونه گت این^۳ به معبد دایچی این^۴ (معبد کاتمیچی فعلی) در معبد یاما وچیکو این^۵ بازسازی شد (تارنمای ۲۶).

۳-۱-۴ ماه چهارم/زوجوجی^۶: (مکان: شیبا کونی، شهر میناتو، توکیو)^۷

معبد زوجوجی در سال ۱۳۹۳ م به دست یویو شوسو، هشتمین بیانگذار فرقه جودو ار بودیسم، تأسیس شد (شکل ۱۰). از زمان تأسیس معبد در دورهٔ موروماچی تا دورهٔ بسگوکو، معبد زوجوجی به عنوان سنگ بنای فرقه جودو بودیسم در بخش شرقی ژاپن توسعه یافت. در دورهٔ آروچی مومواما، اندکی پس از اینکه توکوگاوا ایه یاسو (۱۵۹۰ میلادی، بر منطقهٔ کانتو حکومت کرد، معبد زوجوجی به عنوان

■ شکل ۳۳: دروازه سانگداتسومون معبد زوجوجی.

تف: دروازه سانگداتسومون فعلی معبد زوجوجی (مأخذ: تارنمای ۳۶)

نبرد دروازه سانگداتسومون در طیوار موردا هیر چهل ریختن یازگانی مؤسسه فرهنگی مورهدی پیدا).

معبد خانوادگی خانواده توکوگاوا انتخاب شد (بگیرید به، تارنمای ۳۱).

دروازه سانگداتسومون^۷ نمای جنوبی معبد است و قدیمی ترین سازه های چوبی توکیو و یکی از بزرگ ترین ساختمان های شرق ژاپن به شمار می رود (شکل ۲۳). در سال ۱۶۳۲ م است که به دست نجار صلی شوگون «ماساکیوناکای» ویرود سنانش ساخته شد و تنها ساختمان اصلی معبد است که ر جنگ جهانی دوم جان سالم به در برد (بگیرید به: تارنمای ۳۱). سان به معنای «سه» و «گداتسو» به معنای «رهایی و

1 Honji-do

2 Kawagoe Kita-in

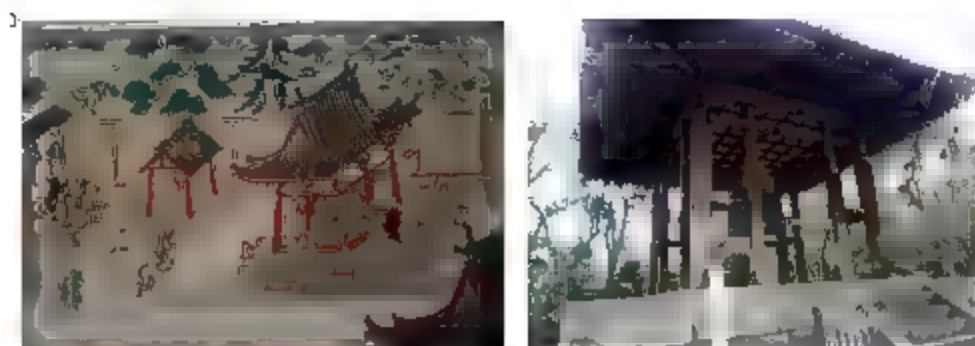
3 Daiji-in

4 Yamauchiko-in

5 Zōjō-ji 増上寺

6 Shibakoen, Minato City, Tokyo, Japan

7 Sangedatsumon (sahmon) 解院門 解門

■ شکل ۳۴: یکی از سه ناقوس معروف در «البه
آلهه ناقوس» معبد روجوجی (مجاهد: تاریخهای ۳۸)

ب. تصویر ناقوس معبد در طومار موزه هنر چپان (مجاهد: تاریخهای ۳۸)

سکین» است. سانگدانسومون به سه دروازه، کوگداتسو، موسوگداتسو و موگنگداتسو^۱ تعلق می‌شود که منحصر به روشنگری می‌شوند (تاریخهای ۳۵). در بودیسم، «رهایی»^۲ عبارت است از رسیدن به وضعیت معنوی آزادی از طریق خلاص شدن از امیال دنیوی و حالات ذهنی. این حالات ذهنی شامل «پوچی»^۳، «بدون شکل»^۴ و «بدون من»^۵ است (بگیرید به: تاریخهای ۳۷).

با توجه به منابع در دسترس (تاریخهای ۳۸) به نظر می‌رسد ناقوسی که در تصویر طومار موزه هنر چپان مشاهده می‌شود، یکی از سه زنگ معروف دوران «دو» باشد. این ناقوس با ارتفاع ۲ متر و ۴۲ سانتی متر که در سن او (پو ۱۶۷۳ میلادی) تکمیل شد، بزرگ‌ترین ناقوس‌های منطقه کنتو و یکی از سه زنگ بزرگ دو به حساب می‌آید (شکل ۳۴). برج ناقوس در سال ۱۶۳۳ م ساخته شد، اما بازسازی برج ناقوس یعنی پس از جنگ انجام شد (تاریخهای ۳۸).

آبگیری آبی که در محوطه معبد وجود دارد در ابتدا، حوض آبی در معبد سیمو-این^۶ (سومین پسر توکوگاوا ییمیتسو، نخست‌وزیر کوفو سوماشیگه) بود که در سال ۱۷۰۵ م ساخته شده است.

1 Musogedatsu 空解脱 (<くうげだつ>) kugedatsu

2 Musogedatsu 無相解脱 むそうげだつ Musogedatsu

3 Mugangedatsu 無願解脱 むがんげだつ Mugangedatsu

4 liberation 解脱 (Gedatsu)

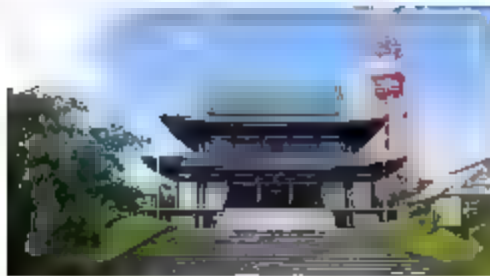
5 Emptiness 空

6 No form 無相

7 Unsolicited 無願

۸ از سوی دیگر توضیحی وجود دارد که سانگدانسومون دروازه‌ای به دور از سه حواصه دنیوی «طمع، حشم و حماقت» است (تاریخهای ۳۷).

9 Seiyōinden

■ شکل ۲۵: سالی اصلی و فعلی معبد روجوجی (مأخذ: تاریخهای ۴۰)

سوناشیگه در سال ۱۶۷۸ م از دست رفت وی ابتدا در معبد کویشیکگاوا دتمسوین دفن شد و سپس در دوران سلطنت امپراطور ایسویو او را در معبد روجوجی به خاک سپردند. ساختمان مقبره در پشت سالی اصلی معبد روجوجی قرار داشت، اما بیشتر آن به همراه سایر ساختمان‌های مقبره در جریان حمله هوایی بزرگ توکیو در سال

۱۹۴۵ در آتش سوخت. این حوضچه تنها ساختمان باقی مانده در میان مقبره‌های سوناشیگه و نمونه‌ای ارزشمند از یکی از معبود سازه‌های نانی ماسه (مقبره خانواده نوکونگاوا ست) (نگریده: تاریخهای ۳۹) سالی اصلی معبد، دایس (هوندو)، که هسته ساختارهای بودایی روجوجی را تشکیل می‌دهد، در سال ۱۹۷۴ م با ترکیب معماری معبد سنتی بودایی و معماری مدرن بازسازی شد (شکل ۲۵). مسیر دروازه ت سالی اصلی شش دهه چهار از سرزمین نپاک (دسای مادی) تا سرزمین پاک بهشت است. با عبور از دروازه، رهایی از حواسنه‌های مری و رفتن به سالی اصلی، تصویر اصلی مید بودا دیده خواهد شد؛ بنابراین، عظمت تالار اصلی روجوجی نمایشی بصری از دنیای بهشت است (نگریده: تاریخهای ۳۶).

۳-۱-۵ ماه پنجم / ریوسنجی (مکان: شیمومگورو، مگورو، توکیو)^۲

معبد مگورو فودوسون معبدی باستانی از هرفه تئدای است که در شیمومگورو واقع در توکیو قرار دارد نام رسمی آن تایزن ریوسنجی^۳ است، طبق افسانه‌های معبد، این^۴ (حیکاکو دایشی) تصویر اصلی، فودو میوو را حک کرد و آن را در سال ۸۰۸ م ساحت و به عنوان قدیمی‌ترین مکان مقدس فودو در منطقه کانتو رونق خاصی گرفت. این یکی از چندین معبد در شرق ژاپن است که تاریخچه آن نامشخص یا ناشناخته است، که ساختش را طبق سنت به این نسبت می‌دهند (نگریده: تاریخهای ۴۶). توری‌ها نماد دیدگاه‌های شینتو و معابد بویو نمایانگر معبد بودایی هستند اما مگورو فودو، از هیچ یک از قوانین پیروی نمی‌کند؛ چرا که در ابتدای ورود به محوطه معبد باید از یک توری یا دو سنگ نگهبان

1 Sulbansha 水盤舎

2 Shimomeguro, Meguro, Tokyo

3 Taizai Ryusenji

۴ Ennin: نیز یک کنشش مکتب بودایی تئدای در این است که با نام پس از مرگش، حیکاکو دایشی (慈覺大師) شناخته می‌شود
۵ Fudo Myo-o: «سلطان بودایی رسمی، شکل حسن و بیروگان بودا» (تاریخهای ۴۴).

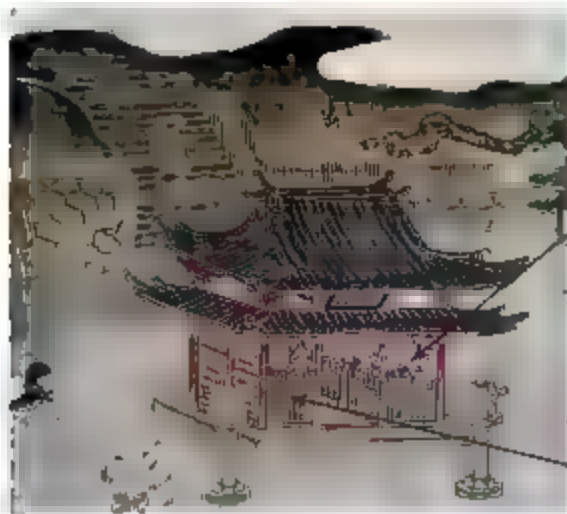

■ شکل ۲۶: معبد نیو، ورودی معبد مگورو، مآخذ ناریمای ۳۲

عبور کرد و بلافاصله در حیثه مقابل یک معبد نیو قرار دارد (ناریمای ۱۳۲). دو پادشاه نگهبان، دو پیکر خشن از پادشاهان کونگ (پادشاهان واژر یا اندس) عصب در دو طرف دروازه معبد دیده می‌شوند (شکل ۲۶).

پس شو یا نام مستأکو^۱ (در سمت چپ) و نارائن^۲ (در سمت راست) شناخته می‌شوند. آن‌ها به صورت آماده برای نبرد به تصویر کشیده می‌شوند و آماده دفع شیاطین از ورود به محوطه

معبد هستند (اشکال ۲۷ و ۲۸). شخصیت سمت چپ (شکل ۲۸) دهانش باز است و به طور نمادین صدای مقدس «ا» را بیان می‌کند و شخصیت سمت راست (شکل ۲۷) دهانش بسته است و هجای «م» را تلفظ می‌کند. این دو صدا با هم مانترای قدرتمند «AUM» را تشکیل می‌دهند که ترکیبی از اولین و آخرین حروف در سانسکریت است (Baron, 2002:240)

■ شکل ۲۸: معبد نیو، ورودی معبد مگورو، دو پیکر پادشاه کونگ نگهبان ورودی معبد در صومار موره، هر جهان (مآخذ: ایگانی مؤسسه فرهنگی موره‌های نیاید)

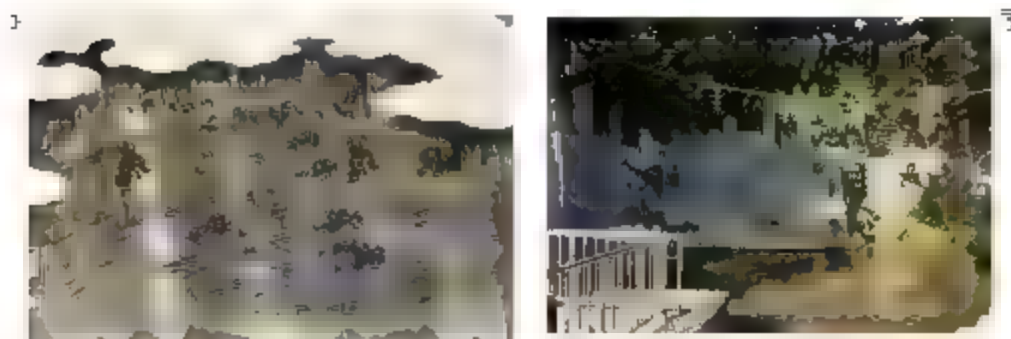
■ شکل ۲۷: نیو سمت راست دروازه، مآخذ ناریمای ۳۳

■ شکل ۲۸: نیو سمت چپ دروازه، مآخذ ناریمای ۳۳

- 1 Misshaku
- 2 Naraen

در سال دوم تان (۸۵۸ میلادی)، زمانی که دایچی مشغول ساخت دیو بود، توکوی^۱ خود ر بری پاکسازی در محل ساخت و ساز پرتاب کرد و بلافاصله آبشاری شروع به فوران کرد؛ بنابراین آن ر ابشر توکو^۲ نامیدند که بیش از ۱۰۰۰ سال به طور پایدار مانده است. این آبشار (شکل ۲۹) که از دهه دو اژدهای بزرگی خارج می شود تا به امروز خشک نشده است. ایستادن زیر این آبشار حالص شدن روح و پاکیزگی بدن را به همراه دارد (Waley, 1984:409).

■ شکل ۲۹: آبشار معبد مگورو که از دهان تو «بغلی بزرگی» در حال خارج شدن است.
گف ابشار فنی معبد مگورو (مآخذ: تاریخ ۴۴)

بید ابشار معبد مگورو، در طول دوره هر چهار، خانه نایگانی مؤسسه فرهنگی موزه های پیدار.

۴ گاه نگاری طومار

با توجه به نوشته پشت طومار با عنوان «تصویر مکان های معروف اِدو ۱۲ ماه»، واژه اِدو به دو معنی است: اول اینکه اِدو، در دوران های تحول ساز ژاپن است که ر تاریخ ۱۶۰۳ تا ۱۸۶۸ م طول کشیده است. دوم اینکه پایتخت این دوره با نام دو (توکیو فعلی) شناخته می شد که از سال ۱۶۰۳ م به عنوان مقر شوگونات توکوگاوا، پایتخت و فعلی ژاپن شد. مکان فعلی هر پنج معبد و ریزنگاه موجود در طومار عبارتند ر (ماه یک: کاممیدو شهر کوتو، توکیو)، (ماه دو: وجی ایباری، کیشیماچی، منطقه کیتا، توکیو)، (ماه سه: تویرن کاننچی منطقه ویژه نیتو، توکیو)، (ماه چهار: روجوجی منطقه پارک شب شهر مینسو، توکیو)، (ماه پنج: ریوسنجی ناحیه شیمو مگورو، بخش شرقی مگورو، توکیو) با شناسایی این مکان ها، (که همه آن ها در محدوده توکیو واقع شده اند) و با استعاده از کانجی 江戸، می توان اظهار داشت که این طومار معابد معروف شهر تاریخی اِدو را به تصویر کشیده است. علاوه بر این با بررسی سیر تحول چشم انداز معابد و کسب و افروود ساختمان ها،

۱ Tokko 独結 یکی از سلاح های باستانی همد در بودیسم است. گفته می شود که توسط کشیش کوهستانی برای دفاع از خود حمل می شد.
2 Tokko no Taki

می توان به تاریخ تقریبی ساخت این طومار پی برد که در دهه، چگونگی آن می آید در پلان اول، ریزنگاه کامفیدو، در سال ۱۶۶۲ میلادی ساخته شده است. در پلان دوم نمایی که از ریزنگاه اوجی در طومار باکو یچی وحی نگه (سال ۱۶۴۱ م) تصویر شده، مشابه نمایی است که در طومار فعلی به تصویر درآمده است. در اثری که همروشیگه اوتاگودا به منزله «نقشه کامل منطقه وحی بازاری» از «مکان های مشهور شرقی» در سال های ۱۸۳۶ تا ۱۸۳۴ میلادی به تصویر کشیده شده، نیز به اختراهای دیده می شود که در نمونه مؤسسه وجود ندارند؛ به عبارتی بهیچ این طومار به زمانی پیش از الحاق آن ساختارها که مجموعه ای از عداخوری ها و چینه ها هستند می گردد. پوشش برخی از شخصیت های موجود در نگاره ها، در واقع نوعی کیمونوی رسمی (لباس سنتی ژاپنی) به نام «کامیشیمو» (شکن ۳۰) است که در دوره ادو حک ۱۸۶۷-۱۶۰۳ م مردان به منزله بوسفورم طایفه می پوشیدند. شانه های بیرونی رده این نوع لباس که یکی از ویژگی های برجسته اش به شمار می رود، در طومار مورد مطالعه به خوبی دیده می شود (شکن ۳۱). سده مهم دیگر وجود سالن کمپچودو ب سیمایی متفاوت تر از وضع موجود در طومار مؤسسه است. این سالن در اثر حگ داخلی سال ۱۸۶۸ میلادی از بین رفت و پس از آن با صورتی که هم اینک خود در رد بازسازی شد به گریخته ترمیمی ۳۴، با توجه به این تحولات می توان نتیجه گرفت طومار موزه هنر چهل در حد فصل سال های ۱۶۹۸ تا ۱۸۶۸ میلادی (۱۱۰ جبرکو-۱ میچی) و ویل دوران دو تا اوایل دوره میچی به تصویر کشیده شده است. به نظر می رسد در این طومار مضامین سری های قصی/تفویمی با روی آویزه می شوند مدرن ترکیب شده چرا که در اوایل و دومین ماه موجود در طومار درختان هنوز شکوفه نداده اند. پس از آن به ترتیب در ماه های سوم و چهارم درختان پر از شکوفه اند و در ماه پنجم هو بارانی است و به این ترتیب شاهد گذر احتمالی از او حرر مستر تا اواخر بهار هستیم. احتمالاً طومارهای بعدی پس سری از ماه ششم تا دوازدهم است و تعبیر فصول را به همراه دارد.

شکل ۳۱: شخصیت داخل طومار پوشی کامیشیمو به محد نایگاتی مؤسسه فرهنگی موزه های بیاده.

شکل ۳۰: کامیشیمو: اوایل قرن بیستم (مادر تاریخی ۳۵).

۱ کامیشیمو یک اصطلاح عمومی برای راکت و هاگام ساخته شده از پارچه کنی است که با چمب سخت شده و شانه های بیرونی رده دارد.

۵. نتیجه گیری

بقاشی‌های ژاپنی در قالب‌های محتلفی به‌په شده‌اند؛ از جمله صفحه‌های بزرگی که بری تقسیم‌بندی اتاق استفاده می‌شوند، صومارهای آویران که روی دیو ر نمایش داده می‌شوند و همچنین کتاب‌ها و لیوم‌های صحافی‌شده، صومار دستی مصوری اماکیمو قایی بود که مخصوصاً برای بقاشی روی ر آ استفاده می‌شد. نوشته‌ها و روایت متعددی با این نوع قالب نوشته شده‌اند اما یکی از کاربردهای مهم آن‌ها بیان روایت و داستان‌های تاریخی، دینی، اجتماعی و سیاسی همراه با تلفیق متن و تصویر یا صرفاً تصاویر به‌هم‌پیوسته بود. در دوران ادو (۱۶۰۳-۱۸۶۷ م) روایت تاریخی، روایت ساخت معابد و مکان‌های سیاسی یا اجتماعی از طریق این نوع قالب ارائه می‌شد، مانند صومار دستی کپدی شوران که صفحه‌ای در امتداد حیاطی بی‌هوباشی در حدود سال ۱۸۰۵ میلادی، در اواخر دوره دورا به تصویر می‌کشد. اثر مورد مطالعه یکی از این گونه طومارهای دستی است که با عنوان «تصویر مکان‌های معروف ادو ۱۲ ماه» در قالب پنج ماه و سه معبد بودایی و دو رباترگاه شستویی به تصویر کشیده شده است. براساس عنوان آن، این صومار احتمالاً مربوط به یک مجموعه دو جلدی بهشت و زمین است. این صومار فاقد نام طراح یا سازنده و تاریخ دقیق است؛ نتایج مطالعات تصنیفی نشان می‌دهد که این طومار مربوط به دوران تاریخی ادو است و در حد فاصل سال‌های ۱۶۹۸ تا ۱۸۶۸ م تهیه شده است. همچنین بر بنیاد تصنیف ساختارهای معماری با درون‌مایه دیگر طومارهای معرفی شده و وضع موجود مجموعه، هوبت آثار معماری به‌تصویر کشیده شده، در کنار دیگر عناصر آرایشی تا حدودی شناسایی شده است. این اثر رباترگاه‌های بودایی و شیتویی هستند. یکی رباترگاه اوچی ست؛ دیگری محوطه ونو را نمایش می‌دهد؛ صفحه‌ای، معبد روجوجی را عرصه می‌کند و در دیگری معبد ریوسجی نشان داده شده است. مجموع این معابد در دوران توکوگاوا موقعیت مذهبی ممتازی داشتند، به این صورت که رباترگاه اوچی به عنوان محلی برای عبادت خاندان توکوگاوا و معبد روجوجی، به منزلت معبد خانوادگی خاندان توکوگاوا بود. همچنین معبد کانفیجی، تحت حمایت قوی و مصوب خاندان توکوگاوا، به مقر عمومی تنزای تبدیل شده بود. نابودی معبد ریوسجی در سال ۱۶۱۵ م و بازسازی آن مورد حمایت شوگون توکوگاوا یمیتسو در سال ۱۶۳۰ م از دیگر مواردی ست که محبوبیت و احترام این مکان‌ها در دوره توکوگاوا را نشان می‌دهد.

منابع

- گل محمدی، عی و ماگوبوهاچی اوشی، (۱۳۹۰) توسعه یافتگی ژاپن؛ زمینه‌های تاریخی اجتماعی تکوین مفهوم «وطن» در دوره ادو، دو فصلنامه علمی پژوهشی دین و ارتباطات، سال هجدهم، شماره اول بهار و تابستان ۱۳۹۰، صص ۱۱۱-۱۴۶
- پاشایی عسگری، (۱۳۹۹) دانشنامه هنر ژاپن، نشر دیبایه تهران
- بقایی، پرهام و آریز امیرحاجی، (۱۳۹۰) مبانی و اصول منتظرپردازی در ایران و ژاپن، سیمای دانش، تهران
- پورجعفر، محمدرضا و لیلای عنقاچی، (۱۳۹۸) مصامین دیبی شیئتو و تاثیر آن بر معماری پردکدهای ژاپن؛ نشریه علمی پژوهشی انجمن علمی معماری و شهرسازی ایران، ص ۱۷
- «بیشی کازاتو و کازاتو هورومی (۱۳۹۴)، معماری ژاپن از آغاز تا شروع دوره میجی، ترجمه الهام اندرودی، مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران، تهران»
- «استنی بیکر، جوان (۱۳۹۴)، هنر ژاپن ترجمه سترن پاشایی، چاپ دوم فرهنگستان هنر تهران»
- فردریک، لویی، (۱۴۰۱) زندگی روزمره ژاپنی‌ها در دوره سامورایی‌ها ترجمه سعید درودی، انتشارات نگاه، تهران
- دکه، سی (۱۳۸۱) ژاپن روح گریبان، ترجمه غ پاشایی و سترن پاشایی، انتشارات روزنه فرهنگستان هنر، تهران

منابع لاتین

- Kato Takashi. (1995) Famous place of Edo Prince Publication Bulletin of the National Museum of Japanese History (No. 60) 1995 06 p 79-114 加藤貴 (1995) 江戸の名所 王子 (同研究「都市絵画-都市図の総合的研究」掲載誌国立歴史民俗博物館研究報告 (通号 60) p 79 ~114
- Ying haidórsdóttir, Bárá (2019) Reflections of the Japanese society through Illustrated Handscrolls Dissertation for B A Supervisor Gunnleia Þorgeirsdóttir May 2019
- Baroni, Heien Josephine (2002) The Illustrated encyclopedia of Zen Buddhism. New York: Rosen Publishing Group. page 240
- Philip, Terry, T (1914) Terry's Japanese Boston New York Houghton Mifflin
- From a conversation with Okamoto Saroshi (2017) Time Travel with Jikiyoe Woodblock Prints and Photos of Tokyo Chiyoda-ku, Tokyo niponica 22
- Watanabe, Masako. 2011) Storytelling in Japanese Art. The Metropolitan Museum of Art London Yale University Press
- Waley, Pau (1984) Tokyo now & then: an explorer's guide. New York Weatherhill

منابع اینترنتی

- تارنمای ۱
Encyclopedia japan. (n.d.). Japanese Painting. Brief Overview of Japanese Painting. <https://doyouknowjapan.com/painting/>
- تارنمای ۲
The Met Fifth Avenue. (n.d.). The Kano School of Painting. https://www.metmuseum.org/toah/hd/kano/hd_kano.htm
- تارنمای ۳
Willmann, Anna. (2012). Yamato-e Painting. Department of Asian Art, The Metropolitan Museum of Art (October 2003, originally published: April 2012) https://www.metmuseum.org/toah/hd/yama/hd_yama.htm
- تارنمای ۴
Japanese Architecture and Art Net Users System. (n.d.). fukinuki yatai 吹抜屋台. <https://www.aisf.or.jp/~jaanus/detail/fukinukiyatai.htm>
- تارنمای ۵
TOYOGAKUSOU. (n.d.). 卷子 (巻物) Makiko (scroll) https://www.toyogaku.co.jp/mounting_top/mounting_cat
- تارنمای ۶
EMuseum. (n.d.). Illustrated Sutra of Cause and Effect (J.-E-inga Kyo). <https://emuseum.nich.go.jp/detail>
- تارنمای ۷
scrolls/Art you can understand in 10 minutes. (n.d.). 絵巻物 / 10分でわかるアート (nd.). https://sfumart.com/column/10minart_56/
- تارنمای ۸
Binabik. (2012). Outline of an emaki (narrative picture scrolls from Japan). Source: Masanori Aoyagi, 日本美術館 (Nihon bijutsukan), Shōgakkan, 1997, p. 560. https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Emaki_-_outline.png
- تارنمای ۹
Sasaki, Takahiro. (2022). Japanese Culture Through Rare Books. Discover the rich history of Japanese literature. Main Binding Methods 1 – Scroll. Keio University. <https://www.futurelearn.com/info/courses/japanese-rare-books-culture/0/steps/17240>
- تارنمای ۱۰
Nihonbashi Guide. (n.d.). Kidaï-Shoran 時代勝覧日本橋ガイド <https://nihonbashi-info.tokyo/kidaishoran/en.html#>
- تارنمای ۱۱
(Margherita. (2022). The Japanese Crane: What Does It Symbolise? (Sep 21, 2022) <https://guidable.co/culture/the-japanese-crane-what-does-it-symbolise>
- تارنمای ۱۲
RISDMuseum. (n.d.). Prints for the Japanese New Year. <https://risdmuseum.org/exhibitions-events/exhibitions/prints-japanese-new-year-0>

تارنمای ۱۲

Sundberg, Stevs. (n.d.). Kameido Tenjin Shrine, c. 1910
<https://www.oldtokyo.com/kameido-tenjin-shrine-c-1910/>

تارنمای ۱۳

Kameido Tenjin Shrine. (n.d.). 亀戸天神社 (nd.). 御祭神. Enshrined deity. <http://kameidotenjin.or.jp/about/>

تارنمای ۱۴

Dazaifu Tenmangu. (n.d.). A Sanctuary for Learning, Culture, and the Arts <https://www.dazaifu-tenmangu.or.jp/en/>

تارنمای ۱۵

Japan guide. (2023). Dazaifu Tenmangu Shrine. February 9, 2023.
<https://www.japan-guide.com/e/e4851.html>

تارنمای ۱۶

Pletcher, Kenneth. (2023). Heisei period. Japanese history
<https://www.britannica.com/event/Heisei-period>

تارنمای ۱۷

Tokyo Shrine Goshuin Guide. (n.d.). Kameido Tenjin Shrine. 亀戸天神社
<https://jinja-shrine.net/koto/kameidotenjinsha/>

تارنمای ۱۸

JREF. (2018). Kameido Tenjinsha. (28 Jul, 2018 , Updated 10 Sep 2019).
<https://jref.com/articles/kameido-tenjinsha.397/>

تارنمای ۱۹

Tokyo-Jinjacho. (n.d.). 東京都神社庁. 王子稲荷神社. Tokyo Metropolitan Shrine Agency. Oji Inari Shrine. <http://www.tokyo-jinjacho.or.jp/kita/5300>

تارنمای ۲۰

the National Diet Library. (n.d.). Complete map of Oji Inari precincts, a famous place in the eastern capita. Ichiritsusai Hiroshige.
<https://www.ndl.go.jp/landmarks/details/detail442.html>

تارنمای ۲۱

Prince Kotaro. (2011). History of the Prince's Foxes from 33 eastern countries gather around the prince. 王子の狐の歴史東国33ヶ国の狐が王子に集合.
<https://2machi.yokochou.com/33koku1.html>

تارنمای ۲۲

Nippon. (2015). Rakugo (The Art of Storytelling)
<https://www.nippon.com/en/features/jg00045/#>

تارنمای ۲۳

Takahashi, Tatsuro. (n.d.). No. 81. On the night of New Year's Eve, the foxes of Okahigashi gather together with the prince. 高橋達郎 (nd.). 第 8 1 回. 大晦日の夜、岡東の狐は王子に集合する.
<https://cleanup.jp/life/edo/81.shtml>

تارنمای ۲۴

Akira Kobayashi. (2023). Kisaragi (February): Hatsuuma, needle memorial

Service, doll market. 2023.01.29. 如月 (2月): 初午、針供養、雛市.
<https://www.nippon.com/ja/japan-topics/c11802/>

تاریخ ۲۶

Kaneiji, (n.d.), History, <https://kaneiji.jp/about4#gsc.tab=0>

تاریخ ۲۷

Mitsui, Wataru. (2011). Cities and Temples and Shrines, 2010 Honbo, Tenkai (2011/06/01)
 Japanese Art No. 528,
http://www7b.biglobe.ne.jp/~s_minaga/edo5_2.htm

تاریخ ۲۸

Minaga, (2021). Shiba Zojoji Five-storied Pagoda, Volume 1: Shiba/Zojoji Temple
http://www7b.biglobe.ne.jp/~s_minaga/edo1.htm

تاریخ ۲۹

Ueno Onshi Park. (n.d.). Ueno in the Edo period (Hiroshige's Complete Map of Famous
 Places in the Eastern Capital: Ueno Higashieizan)
<https://tokyo-trip.org/spot/visiting/tk0080/>

تاریخ ۳۰

Yoneda, Maiko. (2022). Explore Ueno's Ukiyo-e! Edo period & Meiji period virtual tour.
 (2022/07/22). 米田菜衣子 (2022). 上野の浮世絵で巡る!江戸時代と明治時代/バーチャルツアー.
<https://artplaza.geidai.ac.jp/column/11775/>

تاریخ ۳۱

Zojoji. (n.d.). 増上寺について, about Zojoji, <https://www.zojoji.or.jp/info/>

تاریخ ۳۲

Exploring old Tokyo. (2017). Tokyo's oldest temple: Kiyomizu Kannon-do in Ueno.
<https://old-tokyo.info/tokyos-oldest-temple-kiyomizu-kannondo-ueno/>

تاریخ ۳۳

Hakoiishi, Hiroshi. (2018). Boshin Senso no Shin-Shiten
https://www.u-tokyo.ac.jp/biblioplaza/en/D_00212.html

تاریخ ۳۴

Minaga. (2000,2007). 「江戸砂子」寛永寺・東叡山寛永寺五重塔・多宝塔. "Edo Sunako" Kan'eiji
 Temple, Higashieizan Kan'eiji Five-storied Pagoda and Tahoto Pagoda,
http://www7b.biglobe.ne.jp/~s_minaga/edo5_2.htm

تاریخ ۳۵

Taito City Library Digital Archives. (n.d.). "The Battle of Harunaga Honnoji" Eisai Katsukawa
 1868
<https://adeac.jp/taito-lib/catalog/mp053120-100050>

تاریخ ۳۶

Tokyo trip (n.d.). Zojoji Temple/Sangedemon. 東京とつづ. 増上寺・三解脱門. Zojoji Temple/
 Sangedemon.
https://tokyo-trip.org/spot/visiting/tk1267/#google_vignette

تاریخ ۳۷

Zojoji. (2022). Newsletter from the 850th Anniversary of the Founding of Jodo Sect (May). 浄
 土宗開宗850年奉賛局だより (5月).

<https://www.zojoji.or.jp/kaisyu850/news/000966.html>

تارنمای ۳۸

Rakuten. (2017). 増上寺へ(その1) - カテゴリ:国内旅行.

To Zojoji Temple (Part1).Category:Domestictravel.

<https://plaza.rakuten.co.jp/hiloshisan/diary/201703280000/>

تارنمای ۳۹

Visit minato city. (n.d.). Great hall,大殿

<https://visit-minato-city.tokyo/ja-jp/places/1161>

تارنمای ۴۰

Outing Guide - Tokyo Edition. (n.d.). Daihonzan Zojoji Temple大本山増上寺

https://park.tachikawaonline.jp/shrines_temples/22_zojoji.htm

تارنمای ۴۱

Takisenji Temple. (n.d.). Takisenji Temple (Meguro Fudoson). 瀧泉寺(目黒不動尊).

<https://tokyo-trip.org/spot/visiting/tk0126/>

تارنمای ۴۲

Tokyo cheapo. (n.d.). Meguro-fudōson Ryūsenji Temple

<https://tokyocheapo.com/place/meguro-fudoson-ryusenji-temple/>

تارنمای ۴۳

Tikkanen, Amy. (2018). Encyclopædia Britannica. Fudō Myō-ō

<https://www.britannica.com/topic/Fudo-Myo-o>

تارنمای ۴۴

Oyaji, Tanuki. (2022). [Niomon] and to the left of [Main Hall] were at their peak(March 2022).

3月16日訪問しましたが [仁王門]近くと[大本堂]左手の桜は見頃になっていました[https://](https://www.tripadvisor.jp/Attraction_Review-g1066450-d2666256ReviewsRyusenjiTemple_Meguro_FudosonMeguro_Tokyo_Tokyo_Prefecture_Kanto.html)

www.tripadvisor.jp/Attraction_Review-g1066450-d2666256ReviewsRyusenjiTemple_Meguro_FudosonMeguro_Tokyo_Tokyo_Prefecture_Kanto.html

تارنمای ۴۵

The Metropolitan Museum of Art. (n.d.). Asian Art. Kamishimo, early 20th century

<https://www.metmuseum.org/art/collection/search/94606>